

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego Stefan Czarnowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Szymon Nawrocki, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Czeszonymi nakładem

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Tow. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu

św. Marcina 10

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 466

Poznań, piątek dnia 8 października 1926

Rok XXI.

Na powitanie

Jutro rano przyjeżdża do Poznania wycieczka dziennikarzy czeskich. Powitamy ich z taką samą serdecznością i radością, z jaką przyjmowano ich w stolicy i w innych polskich miastach. Minęły na szczęście czasy, kiedy trzeba było walczyć o realizację idei zblżenia polsko - czeskiego. Dziś znaczenie współpracy obu słowiańskich narodów jest nie tylko usankcjonowane w aktach dyplomatycznych, lecz mocno i na trwałe ugruntowane w sercach obu narodów.

Możemy jednak z dumą dziś podkreślić, że konieczność ścisłego współżycia obu sąsiadów uznano przede wszystkim w zachodniej dzielnicy polskiej na długo jeszcze przed odzyskaniem niepodległości. Stąd też z kolbki Polski wyszła akcja zaszczepiająca całemu narodowi polskiemu zrozumienie konieczności przyjaźni polsko-czeskiej i ujęcia jej w formy konkretne i trwałe. Dziś chodzi tylko o dalszy rozwój dokonanego już dzieła. Zachodnia dzielnica Polski będzie też w tym kierunku pracowała dalej z głębokiego przekonania.

Takie jej stanowisko jest zupełnie zrozumiałe. Społeczeństwo polskie, żyjące pod zaborem pruskim, było, podobnie jak naród czeski pod zaborem austriackim, najdalej wysuniętą placówką Słowiańszczyzny wobec nienasyconego pangermanizmu. Walka z postępującą niemiecczą, walka z jego „kulturą”, z jego potęgą gospodarczą i finansową, walka, prowadzona w podobnych warunkach, — wytworzyła wspólność myśli i interesów między tymi, którzy stacjali boje na Pomorzu, w Poznaniu i na Śląsku, a tymi, co w gigantycznym wysiłku, odradzali naród czeski w obliczu zaciętego wroga.

Renesans narodu czeskiego, dokonany z niebywałą szybkością, bo w ciągu lat 50-ciu, oraz przebudzenie się polskości na Górnym Śląsku i wzmocnienie się jej na Pomorzu i w Wielkopolsce — to są wielkie dziejowe fakty, które dokonały się na tej samej płaszczyźnie, a były pierwszą ofensywą naszą i porażką wspólnego wroga, zanim rozbiły go armie marszałka Focha. Lecz walka ta zakończyła się triumfem dzięki temu, że Poznań i Pragę łączył wspólny front sojuszniczy. I dziś wobec stopniowego odradzania się pangermanizmu, nie wolno nam zapominać o historii i o doświadczeniach z lat przedwojennych, kiedy Czesi i Polacy w Poznaniu wspólnym wysiłkiem uratowali się przed najazdem niemiecczym. To też w Polsce świadomość tej solidarności jest najsilniej ugruntowana, właśnie w zachodniej dzielnicy. Niemcy bowiem nie zdolają przełamać frontu polsko-czeskiego, o ile ten front będzie wspólny i zwarty.

Specjalne uczucia tutejszej dzielnicy dla naszych czeskich przyjaciół wpływają z wzajemnego zrozumienia się, z identycznego niemal odczuwania i patrzenia na świat. Walka, prowadzona z tym samym wrogiem, w podobnych do siebie warunkach, na tej samej płaszczyźnie i podobnymi spo-

Germanizacyjna polityka

„republikkańskich“ Niemiec

Skandal w Sejmie pruskim — Posła polskiego Baczewskiego nie chciano dopuścić do przysłuchiwania się obradom komisji, poświęconej sprawom obszarów granicznych

Berlin, 8. 10. (Tel. wł.) Jak wiadomo, rząd Rzeszy i rząd prus i czynią usilne zabiegi w celu wzmocnienia żywiołu niemieckiego we wschodnich prowincjach pruskich za każdą cenę i na wszelki sposób. Na czele wzmocnienia niemiecczyzny w tych prowincjach pod względem gospodarczym, politycznym i kulturalnym, przeznaczają się dziesiątki milionów marek złotych. Pod względem parlamentarnym kieruje temi sprawami komisja wschodnia sejmiku pruskiego.

W ostatnich tygodniach rząd Rzeszy i Prus ukończył szereg prac w dziedzinie wzmocnienia niemiecczyzny na Wschodzie. Wczoraj wieczorem o godzinie 18 zwołano posiedzenie komisji wschodniej sejmiku pruskiego, na której delegaci ministerji — oświaty, spraw wewnętrznych, rolnictwa i opieki społecznej mieli zdać sprawozdanie z dokonanych prac i zastanowić się wraz z komisją nad dalszemi projektami.

Nie jest tajemnicą, że wszystkie te prace mają charakter wybitnie haka-tystyczny i są jakby dalszym ciągiem osławionego „Ostmarkenvereinu”, mając za główny cel niszczenie polskości we wschodnich prowincjach Prus.

Przewodniczył komisji pos. Riedel (dem.). Pomiedzy delegatami rządowymi powstał nagle niepokój, gdyż spostrzegli oni na sali posła polskiego p. Baczewskiego, który chociaż nie jest członkiem komisji, jednak na podstawie § 91 regulaminu sejmowego pruskiego, ma prawo być obecnym na posiedzeniu komisji. Niewygodna jego osoba postanowiono usunąć, ponieważ sprawozdanie rządowe miało mieć charakter „streng vertraulich”.

Pos. Krieger (partia ludowa) zwrócił uwagę, że na sali są obecni posłowie, nie należący do komisji. Wobec tego

nie może być zagwarantowana dyskrecja, której żądała delegacja rządowa. Na jego wniosek komisja uchwaliła, że tylko członkowie komisji mogą uczestniczyć w zebraniu. Komuniści postavili wniosek, ażeby p. Baczewskiego wybrano do komisji z głosem doradczym, lecz wniosek ten nie był poddany pod głosowanie, ponieważ wniosek Kriegera był dalej idący. Po uchwaleniu wniosku Kriegera posłowie, nie należący do komisji, opuścili salę z wyjątkiem pos. Baczewskiego i Jurgensa (soc. dem.). Baczewski siedział spokojnie na fotelu i czekał co będzie dalej. Przewodniczący poseł Riedel zawezwał pos. Baczewskiego do opuszczenia sali, a gdy ten, mimo trzykrotnego wezwania z sali nie wyszedł — rozwiązał zebranie i oświadczył, że doniesie o całym zajściu prezydentowi Sejmiku. Gdy członkowie komisji opuścili salę, jeden z delegatów rządu zapraszał ich po cichu do siebie na pogawedkę na dzisiaj w południe.

Pos. Baczewski, mający najzupełniejsze prawo uczestniczenia w obradach komisji w charakterze gościa, dzisiaj w południe na piernym posiedzeniu Sejmiku pruskiego zgłosił odpowiedni wniosek protestacyjny, lecz przewodniczący przerwał mu przemówieniem, oświadczaając, iż według regulaminu wniosek musi być złożony na piśmie i może być odczytany dopiero na następnym posiedzeniu Sejmiku. Stanowcza postawa pos. Baczewskiego wywołała silne wrażenie w całym Sejmie.

Prasa niemiecka pisze z wielką zjadliwością o wczorajszej „obstrukcji” pos. Baczewskiego i wiadomości te opatrnie nagłówkami w rodzaju: „Obce ciała w komisji wschodniej” — „Skandal w komisji” i t. d.

S. B.

Nieprawdopodobna wiadomość

Nowy skandaliczny obrót sprawy gen. Malczewskiego?

Warszawa, 8. 10. (Tel. wł.) Działające „ABC.” donosi, że badania psychiatryczne nad gen. Malczewskim zostały ukończone. Eksperti doszli do przekonania, że gen. Malczewski działał w stanie niepoczytalnym, wobec czego cała sprawa ma być po kilku miesiącach pobytu gen. Malczewskiego w więzieniu umorzona. (w)

sobami, wytworzyła pokrewny typ słowiański w Pradze i w Poznaniu. Typ ten charakteryzuje jedność, trzeźwość i realizm, przy głębokim i twórczym patriotyzmie, odwaga i zdecydowanie w obronie ojczystej ziemi i narodowych idealów.

Łączy nas też nie identyczna wprawdzie, ale zbliżona struktura społeczna. Czechy odrodzili się dzięki wysiłkowi mieszczaństwa, wyrosłego z mas ludowych. Te same warstwy dźwigały u nas główne brzemie pracy i wykazały największą energję walki obronnej. To rys wybitny, tkwiący

nerwami swemi głęboko w organizmie społecznym Czech i Polski zachodniej.

Wzły, jakie wytworzyły się między Poznaniem a Pragą, są dlatego niesłychanie cennym objawem dla stosunków polsko - czeskich. Jest to fundament, na którym budowaliśmy i dalej budować będziemy trwałą i nierozwalną przyjaźń obu narodów.

Z tą myślą witamy tem serdeczniej i tem radośniej naszych czeskich przyjaciół, w przekonaniu, że pobyt ich w Poznaniu będzie nową cegiełką w gmachu wspólnie wznoszonym, a którego nic nie zdoła już skruszyć.

O dymisję gen. Seeckta

O dymisji gen. Seeckta zamieszczaemy drugostronnie artykuł naszego korespondenta z Berlina. Pragniemy jednak zwrócić uwagę na bardzo znamienne głosy prasy w tej sprawie. Z Paryża otrzymujemy drogą radiową następującą depeszę:

Paryż, 8. 10. „Sprawa ustąpienia gen. v. Seeckta jest żywo rozpatrywana przez prasę paryską, która przypisuje sprawie tej wielkie znaczenie. „Petit Journal” twierdzi, że ustąpienie Seeckta stanowi duże zadośćuczynienie dla stronnictw republikańskich i dla kół pacyfistycznych innych krajów. Natomiast „L'Avenir” jest zdania wręcz odmiennego. Pismo to twierdzi, że unia paneuropejska, która odbywała swój kongres w Wiedniu, jest nową niemiecką maszyną wojenną, która ma zniszczyć ostatnie pozycje francuskie. Zdaniem „L'Avenir” ustąpienie gen. v. Seeckta jest tylko mydleniem oczu, mającem na celu wpojenie w naiwnych Francuzów wiary, że Niemcy są zupełnie niewinne i pacyfistycznie usposobione i że zerwały wszystkie związki z militarystem.

W związku z wiadomościami, jakoby konferencja ambasadorów miała wysłać do Niemiec notę w sprawie udziału syna b. kronprince w ćwiczeniach Reichswehry, pisze „Petit Journal” że nie wiadomo jeszcze, czy nota taka będzie wysłana. „Petit Parisien” uważa udział ks. Wilhelma w Reichswehrze za wyraźne naruszenie Traktatu Wersalskiego.

Otóż „Petit Journal” — a z nim inne gazety zagranicą, ludzi się przypisując ustąpieniu gen. Seeckta „pacyfistyczne” znaczenie. Usunęłoby w danym razie tylko napis, ale nie zmieniłoby treści. Pod inną firmą prowadzonoby robotę dalej. Najlepszym komentarzem do naszego twierdzenia jest przeciąganie się sprawy dymisji. Oto, co donosi o tem „Vorwärts” według telegramu Paticznego:

Berlin, 8. 10. „Vorwärts” w znanym artykule wstępnym zaznacza, że przewlekające się przesilenie na stanowisku szefa Reichswehry spowodowane brakiem decyzji ze strony prezydenta Hindenburga budzi w opinii lewicowej poważne zaniepokojenie. Organ socjalistyczny rozumie wprawdzie, że feldmarszałkowi Hindenburgowi trudno jest rozstać się ze swoim towarzyszem wojennym, ale jeżeli gen. von Seeckt zostanie na swoim stanowisku, wówczas musi odejść minister Gessler, a jeżeli min. Gessler ustąpi z tych względów, wówczas wybuchną musi kryzys w całej republice niemieckiej. Z wywodów pisma wynika, że Hindenburg wzbrania się przyjąć dymisję gen. von Seeckta i że niemiecka opinia republikańska nieprzejście to gotowa jest pojąć jako objaw militarnej dyktatury i szykuje się do ostrego wystąpienia przeciwko niemu.

Nasz zaś korespondent S. B. telegrafuje nam z Berlina:

„Prezydent Hindenburg przyjął dzisiaj kanclerza Rzeszy dr. Marxa i omawiał z nim prośbę o dymisję min. str. Reichswehry gen. von Seeckta. Marx oświadczył, iż podziela stanowisko gen. Seeckta, nie widząc innego sposobu rozwiązania zatargu, jak przyjęcie dymisji generała. Decyzja ostateczna prezydenta w tej sprawie jest spodziewana dzisiaj po południu.”

Jakbądź ta decyzja wypadnie, długie wahanie się odkrywa nam jeszcze wyraźniej to, co z góry przypuszczaliśmy: Chodzi tylko o zmianę napisu. Pozatem wszystko pozostanie to samo.

Severing i Seeckt

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Berlin, 7 października.

Prusy i Rzesza Niemiecka traca dwóch wybitnych mężów stanu. W przeciągu 24 godzin stanowisko pruskiego ministra spraw wewnętrznych opuszczone zostało przez, zdawało się, wiecznego Severinga i obsadzone przez jego partyjnego kolegę, socjaldemokratę Grzesinskiego, ostatnio prezydenta policji w Berlinie. Drugie ustąpienie nie jest sprawą wewnętrzną pruska, lecz dotyczy całych Niemiec. Długoletni dowódca armii niemieckiej, osławiony generał von Seeckt, podał się do dymisji, która ma być z pewnością przyjęta.

Severing umotywował swoje ustąpienie względami zdrowotnymi, zaś Seeckt względami natury politycznej. Dymisja Seeckta przedstawiana jest w ten sposób, że minister Reichswehry dr. Gessler, zwący się zawsze śmiało „demokrata”, zmuszony był podziękować mu za służbę, ponieważ za jego plecami zezwolił dwudziestoletniemu synowi byłego następcy tronu, księciu Fryderykowi Wilhelmowi Pruskiemu na parotygodniowy udział w manewrach Reichswehry. Sprawa wydała się, podobno nieświadomy Gessler zaprzeczyl temu i zarządził śledztwo, które wykazało, iż potomek Hohenzollernów bawił się republikańską szabelką za wola i wiedzą dowódcy armii, generała von Seeckta.

W tłumaczenie takie nie uwierza nawet naiwni. Niezliczona ilość wypadków wykazała, że Gessler działał zawsze w ścisłym porozumieniu z generałem Seecktem, ponieważ przyświecał im wspólny ideał zbrojenia Niemiec za wszelką cenę i łączyli ich wspólne upodobania w kierunku monarchii i reakcji. Co do „demokraty” Gesslera nikt w Niemczech nie ma żadnych złudzeń. Własne stronnictwo najchętniej nic o nim nie mówi (na większą chwałę Niemiec), zaś przeciwnie do muru zazwyczaj go się wypiera. Nazwiska Severinga i Seeckta łączą się organicznie ze sprawą tajnych i pół-jawnych zbrojeń niemieckich, z „czarną Reichswehrą”, z „sadam kapitulacji” (Feme), z bojówkami nacjonalistycznymi, z niedozwolonym krótkoterminowym szkoleniem młodzieży niemieckiej w formacjach Reichswehry, z organizacjami strzeleckimi „Kleinkaliber”, z „Reitervereinami” w Prusach Wschodnich, z „ochroną pogranicza wschodniego”, z „Bahnschutzem” i tylu innymi kompromitującymi kwestiami, że sprawa kronpryncowskiego synalaka jest na prawdę szczegółem, który nie wywołał nawet w prasie demokratycznej i lewicowej takiego skandalu, o jakim obecnie usiłuje się mówić celem ustosunkowania przyczyny do skutku.

Głowy generała Seeckta domagała się od lat koalicja. Generał Walch, przewodniczący międzysojuszniczej komisji kontrolnej, żądał tego ostatnio przed trzema miesiącami w imieniu Rady Ambasadorów. Dzisiaj Niemcy spełniają zadanie, pocieszając się Szekspirem: „Murzyn spełnił swoją powinność, murzyn może odejść”.

O tem, że Seeckt wraz z ministrem Gesslerem spełnił to, czego od niego wymagał program polityki wszechniemieckiej, wiemy bardzo dobrze. Reichswehra jest kadra przyszłej armii, na którą złożą się członkowie niezliczonych w Niemczech organizacji bojowych. Obecnie, Niemcy w trakcie realizacji ustępstw, koniecznych do osiągnięcia zbliżenia z Francją, chcą dokonać formalnego rozwiązania różnych „Stahlhelmów” i „Wehrwolfów”. Równocześnie jednak starała się o zezwolenie na podwojenie ilości oficjalnej Reichswehry (na 200.000) i zamierzają obsadzić nowe stanowiska oficerskie zdemobilizowanymi bojowcami, instruktorami organizacji wojskowych. W ten sposób wilk będzie syty i koza cała. Podobnie ustąpienie generała von Seeckta ma być dowodem lojalnych dażeń niemieckich w kierunku porozumienia z Francją.

Ustąpienie ministra Severinga jest zagadnieniem wewnętrznym pruskiem, ale ciekawem ze względu na układ sił politycznych w największym kraju Rzeszy Niemieckiej i ze względu na stosunek tych samych Prus do Rzeszy. Prusami rządzi do tej chwili koalicja wejmarska, składająca się z socjaldemokratów, Centrum i demokratów. Na uboczu stoi silna niemiecka partja ludowa, również silni komuniści, oraz stronnictwo „deutschnational”. Większość w sejmie zawdzięcza koalicja rządowa dwóm głosom polskim, posłom Polskiej Partji Ludowej (p. Ba-

czewski z Prus Wschodnich i ksiądz Klimas z niem. Górnośląska).

Ten układ sił przetrwał w Prusach kilka lat i jest dzisiaj równie obowiązujący, mimo to, że stronnictwo „Deutsche Volkspartei”, dopingowane przez junkrów i wielkich agrariuszów („deutschnational”), szuka łączności z demokratami i domaga się utworzenia wielkiej koalicji. Demokraci zgadzają się na ten plan ze względu na republikański program partyni, ale nie mają ochoty tracić przynajmniej jednej z posiadanych trzech ministerjalnych tek. Centrum i socjaldemokraci zadowoleni są z istniejącego stanu rzeczy i odnoszą się nader chłodno do życzeń Niemieckiej Partji Ludowej. Ostatnia zmiana na stanowisku ministra spraw wewnętrznych, ustąpienie Severinga i niezwłoczne zajęcie placówki przez innego socjaldemokratę, dowodzi jasno, że czerwone stronnictwo nie zamierza ustąpić nawet na piedz z terenu, zdobytego w Prusach. Zgoda Centrum na wybór Grzesinskiego dowodzi podobnych zapatrywań w łonie tego stronnictwa. Rekonstrukcja rządu pruskiego, chociaż jest szeroko omawiana i popierana usilnie przez rząd Rzeszy, w którym sprawuje władzę Niemiecka Partja Ludowa, niedopuszczana do steru w Prusach, uważana jest jednak za przedmiot nieaktualny. W każdym jednak razie, szybkie zabezpieczenie sobie przez socjaldemokratów stanowiska ministra spraw

TEATR PAŁACOWY, plac Wolności 6.

Dzisiaj poraz ostatni „Najukochańsza żona Maharadży”
Od jutra soboty, ostatni film **RUDOLPHA VALENTINO**
(Paramount) zmarłego artysty
jest jego najpiękniejszym arcydziełem p. t. Pw 40,817/8

TRUJĄCY CZAR (Cobra)

Początek seansów o godz. 4 1/2, 6 1/2, ostatni o godz. 8 1/2

wewnętrznych, stanowiska najważniejszego w rządzie, dowodzi również, że stronnictwo to przewiduje możliwość zmiany podstawy gabinetu pruskiego w związku z przesunięciem punktu ciężkości w rządzie Rzeszy jeszcze bardziej na prawo, na co się zanosi w niedalekiej przyszłości. Co pewne, to pewne.

Dwie dymisje, Severinga i Seeckta, które nastąpiły w ostatnich godzinach, rzucają trochę światła na zagmatwane stosunki polityczne w Niemczech i dają pewne wyobrażenie o drodze, po której zamierzają kroczyć w przyszłości Prusy i Rzesza.

Nazwiska Severinga i Seeckta są ściśle zespolone z historią i rozwojem porowolucyjnych, „republikańskich” Niemiec. Jeden z nich działał dużo dla Prus i stosunku tego kraju do Rzeszy, drugi zaś uczynił dużo dla całych Niemiec. Analiza tych obu działalności, w stosunku do Prus z punktu widzenia mniejszości polskiej w tym kraju, a w stosunku do Rzeszy z punktu widzenia pacyfikacji Europy, wypada negatywnie. Fob.

jak nam telefonują z Torunia — na popis gen. Zarzyckiego w sposób następujący:

„Wobec pisma Komendanta Garnizonu Toruń z dnia 1. 10. 1926, nie uznającego Komendy P. W. Toruń oraz odmawiającego organizacjom, należącym do tejże Komendy, wszelkiej pomocy wojskowej, albowiem „dają się powodować elementom partyjnym, dzielnicowym i antypaństwowym”, delegaci poszczególnych organizacji, należących do Komendy P. W. zebrani w dniu 7. 10. 26 uchwalają:

1. Potępiamy jak najsilniej zarządzenie gen. Zarzyckiego przeciwko Komendzie P. W. Toruń i protestujemy jak energicznie przeciwko insynuowaniu nam, że dajemy się powodować elementom partyjnym, dzielnicowym i antypaństwowym.
2. Stwierdzamy uroczystie, że praca nasza i wszelkie nasze dążenia szły i idą w kierunku narodowym i państwowym i że nigdy nie daliśmy się powodować żywiołom destrukcyjnym, gdyż mając zawsze na oku dobro Ojczyzny, za którą walczyliśmy i za którą każdej chwili gotowi jesteśmy iść w bój, zawsze uznawaliśmy jako naczelną zasadę, że dobro Polski jest dla nas najwyższym rozkazem.

3. Naszej Komendzie P. W. (na m. Toruń) a w szczególności naszemu komendantowi wyrażamy zupełne uznanie za jego pracę dotychczasową, którą uważamy za wysoce pożyteczną dla narodu i państwa i prosimy go, aby nie ustawał w swej pracy dla dobra naszej organizacji, a pośrednio dla naszej Ojczyzny. Zapewniamy go, że na nas zawsze liczyć może jak i na tutejsze społeczeństwo, które reprezentujemy.

4. Zwracamy się do władz wojskowych: a) do D. O. K. VIII, b) do ministra spraw wojskowych marsz. Piłsudskiego, aby zbadawszy sprawę wystąpienia gen. Zarzyckiego przeciwko nam, a w szczególności obrazę, której dopuścił się wobec nas w swym piśmie z dnia 1. 10. 1926 — raczyli spowodować gen. Zarzyckiego do dania nam całkowitej satysfakcji; nie ścierpimy bowiem na sobie oszczerstwa i obelgi, jaką rzucił na nas generał Wojsk Polskich, którego zadaniem jest nie dzielić, nie szeregować rozdźwięków wśród społeczeństwa, lecz łączyć i zrzęcać szeregi, które w razie potrzeby staną do walki o całość Rzeczypospolitej.

5. Stwierdzamy, że wyrażenia gen. Zarzyckiego są w wysokim stopniu oszczercze i obelżywe dla naszej organizacji i poszczególnych naszych członków i żądać będziemy satysfakcji od gen. Zarzyckiego na drodze nam dostępnej, a mianowicie zmusimy gen. Zarzyckiego do cofnięcia oszczerczych słów na drodze sądowej, na którą drogę udać się upoważniamy naszą Komendę”. (Następują podpisy organizacji należących do Komendy P. W. Toruń.)

Sprawa przewodnictwa w komitecie ekonomicznym

Warszawa, 8. 10. (Tel. wł.) Na dzisiejszym posiedzeniu Rady Ministrów będzie zgłoszony wniosek, domagający się zmiany regulaminu obrad komitetu ekonomicznego w tym kierunku, aby przewodnictwo nad obradami objął prezes Rady Ministrów, albo wyznaczony przez niego minister (w tym wypadku wiceminister), a nie jak dotychczas minister skarbu. (w.)

Róbcie tak dalej!...

Organizacje Przysposobienia Wojskowego na miasto Toruń otrzymały — jak donosi „Słowo Pomorskie” — następujące pismo:

„Komendant Garnizonu Toruń

1. dz. 209/26. tju.

Toruń, d. 1 paźdz. 1926.

1. Ponieważ Komenda P. W. na miasto Toruń daje się powodować elementom partyjnym, dzielnicowym i antypaństwowym i nie słucha rozkazu swej Komendy zwierzchniej, — Komendy P. W. na miasto Toruń nie należy oddać uznawać.

2. Wszystkim organizacjom P. W. które podporządkowały się Komendzie P. W. na miasto Toruń (a więc: oficerowie rezerwy, podoficerowie rezerwy, Powstańcy i Wojacy, Młodzież polskokatolicka, Hallerczyści, Sokół) należy wstrzymać wszelką pomoc wojska w jakiegokolwiek formie i zerwać z nimi wszelki stosunek służbowy. — Wznowienie pomocy wojska uzależniam od nowego mego pisemnego rozkazu.

Komendant Garnizonu Toruń:

(—) Zarzycki, gen. brygady.

Otrzymują:

1. 63 p. p. — do wykonania w myśl moich wskazówek na odprawie,
2. wszystkie formacje garnizonu Toruń.

Do wiadomości:

3. DOK. VIII.
4. Prezydent miasta,
5. Wojewoda,
6. Komenda P. W.,
7. Organizacje P. W.,
8. Strzelec.

Tyle dokument. Toruń będzie musiał wkrótce otworzyć specjalne muzeum dziwadeł „sanacji moralnej”. Dziwić naprawdę będzie się tylko potomność, bo my żyjący dzisiaj, w okresie pomajowym, po takich objawach, jak dokument gen. Berbeckiego, niczego już ze strony tych panów nie uważamy za dziwne.

Ależ, róbcie, Panowie, tak dalej! Stosujcie w wolnej Polsce metody „Wehrmachtu” z czasów beselerowskich! Nie możecie być umienniejszymi wódzami na młyn opozycji wobec barbarzyństwa duchowego, które dorwało się w państwie polskim do władzy. Cementujecie znakomicie wszystkie żywioły rzetelne, obrzydźcie im to, czemu się wysługujecie z tak niedźwiedzią zrzecznością. Podziękować Wam za to. Stupajkowskie środki dają w kulturalnym społeczeństwie rezultaty odwrotne od pożądaných.

Toruńskie Organizacje Przysposobienia Wojskowego odpowiadają —



Ostatnie dni

sprzedaży losów I. klasy Polskiej Państw. Loterii Klasowej.

Każdy może się wzbogacić

kupując los w największym i najszcześliwszym kantorze w kraju

„Nadzieja”, Lwów, ul. Sykstuska 6.

Główna wygrana 500 000 złotych.

Ponadto wygrane po: 300 000, 200 000, 100 000, 50 000, 40 000, 25 000, 20 000, 15 000, 10 000, 5 000 itd. Ogólna suma wygranych 12 milionów 160 000. Setkom ludziom przynosi Loteria Państwowa rok rocznie bogactwo i dobrobyt. Naszej kolekturze sprzyja stale nadzwyczajne szczęście.

Co drugi los wygrywa.

Ciągnięcie I. klasy już 14 i 15 października r. b.

Ceny losów: Czwartka zł 10,—, półówka zł 20,—, cały zł 40,— Polecamy zamówić jeszcze dziś. Na zamówienia wysyłamy losy oryginalne odwrotną pocztą.

W tem miejscu wyciąć i przesłać nam w liście.

Karta zamówień.

Do „NADZIEJI”, Lwów, ulica Sykstuska 6. K. P.

Niniejszem zamawiam do I. klasy Państwowej Loterii Klasowej:

losów całych po 40 zł, — półówek po 20 zł, — czwartek po 10 zł. Należy tość zł tych — uiszczę po otrzymaniu losów blankietem P. K. O. przez firmę razem z losami przesłanym.

Imię i nazwisko: _____

Blizszy adres: _____

ŚWIEŻYCH ZBIORÓW

HERBATA

LIPTONA

NADESZŁA

aw 1936

Rząd polski a traktat sowiecko-litewski

Nota rządu polskiego będzie doręczona w Moskwie jutro

Warszawa, 8. 10. (Tel. wł.) Wczoraj odbyła się konferencja prezesa Rady Ministrów z ministrem spraw zagranicznych. Na konferencji ustalono formę działania rządu polskiego w związku z traktatem sowiecko-litewskim. Nota w tej sprawie będzie wysłana do poselstwa polskiego w Moskwie, które jutro t. j. w sobotę, doręczy ją sowieckiemu komisarjatu spraw zagranicznych. (W)

Paryż, 8. 10. (AW.) Ambasador sowiecki w Paryżu, Rakowski, w rozmowie z przedstawicielami prasy wyraził się optymistycznie o stanie rokowań francusko-rosyjskich, które mają być podjęte z chwilą zebrania się

parlamentu. Na interpelację dziennikarzy w sprawie traktatu rosyjsko-litewskiego Rakowski wyjaśnił stanowisko rządu sowieckiego. Zdaniem jego Rosja w układzie z Litwą w roku 1920 uznała przynależność Wilna do Litwy, a traktat z Polską ograniczył się tylko do uwagi, że terytorja sporna między Polską i Litwą należy do wewnętrznych spraw obu krajów. Ponieważ jednak problem Wilna nie został załatwiony w myśl traktatu przez porozumienie między zainteresowanymi państwami, dlatego też traktat litewsko-rosyjski nie stoi w przeciwnieństwie do traktatu ryskiego.

Strajk angielski będzie trwał dalej

Górnicy odrzucili ogromną większość głosów propozycje rządu — Rząd oblicza przedłużenie się strajku na dwa miesiące

Londyn, 8. 10. (Radio wł.) Konferencja delegatów górniczych zebrała się wczoraj celem rozpatrzenia wyników głosowania nad propozycjami rządu. Posiedzenie miało przebieg bardzo burzliwy, tak że przewodniczący Herbert Smith groził złożeniem przewodnictwa. Po ukończeniu posiedzenia przedpołudniowego wydany został komunikat, który powiada, że w głosowaniu okręgowym propozycje rządu odrzucone zostały 737.000 głosów przeciwko 42.000, a więc olbrzymią większością. Tylko jeden jedyny okręg głosował za przyjęciem propozycji. Wobec takiego stanu rzeczy konferencja postanowiła zsolidaryzować się ze stanowiskiem okręgów i odrzucić definitywnie propozycje rządu. Poza tym postanowiono wysłać mówców do tych okręgów, które objawiły skłonność do podjęcia pracy, by skłonić górników, którzy podjęli pracę, do ponownego jej porzucenia. Uchwalono również wycofać z kopalni robotników, czuwających nad bezpieczeństwem kopalni — co oznacza dalsze zaostrzenie walki strajkowej.

Londyn, 8. 10. (Radio wł.) Postanowienie konferencji delegatów górniczych w sprawie odrzucenia propo-

zycji rządowych i zaostrzenia walki strajkowej stworzyło sytuację bardzo poważną. Zaniepokojenie wzbudza szczególnie uchwała w sprawie t. zw. „robotników bezpieczeństwa” — do tej pory bowiem związki górnicze odrzucały zawsze propozycje tego rodzaju. Uchwała wspomniana uważana jest za środek dla wywarcia presji na rząd i przedsiębiorców, może mieć jednak ona poważne konsekwencje.

Rząd jest zdania, że uchwały konferencji delegatów górniczych oznaczają przedłużenie konfliktu w przemyśle węglowym o dwa miesiące. W związku z tem rząd zamierza podjąć stanowcze kroki celem ochrony górników, którzy podjęli pracę oraz samych kopalni. Ponieważ strajkujący górnicy w ogromnej większości kopalni posiadają większość, przeto wycofanie przez nich ludzi, powołanych do czuwania nad bezpieczeństwem kopalni, mogłoby spowodować załamanie tych kopalni przez wodę.

W związku z wczorajszymi uchwałami liczyć się należy znowu z wielkimi zamówieniami węgla na kontynencie i w Stanach Zjednoczonych, przy równoczesnym zracjonowaniu spożycia angielskiego.

Kongres konserwatystów angielskich

Kongres przeciw propagandzie bolszewickiej w Anglii. — Baldwin o sukcesach angielskiej polityki zagranicznej

Londyn, 8. 10. (Radio wł.) W Scarborough otwarty został wczoraj doroczny kongres angielskiej partii konserwatywnej przy udziale około 1000 uczestników. Na kongresie tym powzięto m. in. rezolucję, wzywającą do jak najenergiczniejszego zwalczania działalności agentów sowieckich w Anglii. Sir Locker Lampson poparł tę rezolucję, wyrażając się, że bolszewicy muszą zostać „wyswieceni” z Anglii, przyczem należy również wyrzucić Krassina i otrząsnąć się wogóle z węzłów moskiewskich. Szeroko omawiano również na kongresie sprawę strajku górniczego i tendencji rewolucyjnych.

Londyn, 7. 10. (PAT.) Premier Baldwin, przemawiając na kongresie konserwatystów w Scarborough, oświadczył, iż wstąpienie Niemiec do Ligi Narodów i ratyfikacja traktatu locarneńskiego jest wspaniałym triumfem dyplomacji brytyjskiej i uwieńczeniem wielkiego dzieła brytyjskiego ministra spraw zagranicznych. Następnie premier zaznaczył, iż osiągnięto porozumienie w sprawie „spłaty długów włoskich i francuskich na warunkach, które premier uważa za słuszne. W końcu przemówienia p. Baldwin uczynił aluzję do zamiarów rządu wniesienia poprawek do ustawy o Trade Unionach, co stoi w związku z ostatnimi wypadkami.

Przed utworzeniem gabinetu Svehli

Następca Benesa w nowym rządzie ma zostać poseł czeskosłowacki w Berlinie, Krofta

Praga, 8. 10. (Radio wł.) Jak słychać, prezydent Republiki Czeskosłowackiej Masaryk, postawił b. premjera Svehle, który ma tworzyć nowy gabinet parlamentarny, przed alternatywą: albo przyjęcia do nowego gabinetu Benesa, albo też rozwiązania parlamentu i nowych wyborów. Ponieważ wśród niesocjalistycznych stronnictw czeskich znajduje się dużo zwolenników Masaryka, Svehla przyjął warunki, dotyczący Benesa. By jednak stępić narazie ostrze ataków przeciwko

Benesowi, zgodzono się na to, w drodze porozumienia, że Benes wyjedzie na dwumiesięczny urlop wypoczynkowy do południowej Francji.

Istotnie dzisiaj rano Benes w podróz tę wyruszył.

Praga, 8. 10. (Radio wł.) Mimo wszystko utrzymują się w dalszym ciągu pogłoski, że Benes nie wejdzie już do nowego gabinetu. Następcą jego ma zostać poseł czeskosłowacki w Berlinie, Crofta.

Krótkie telegramy

Wiceminister dla spraw mniejszości narodowych

Warszawa, 8. 10. (Tel. wł.) W kołach rządowych rozpatrywana jest kwestja mianowania wiceministra dla spraw mniejszości narodowych. Na stanowisko to upatrywany jest p. Leon Wasilewski, b. minister spraw zagra-

nicznych w gabinecie Moraczewskiego (W)

Krwawe zajście między wojskowymi

Warszawa, 8. 10. (Tel. wł.) W Stanisławowie doszło do krwawego zajścia między rotmistrzem Czarnotą, a sierżantem Gałuszką. Sierż. Gałuszka tańczył o godz. 11 w jednym z dan-

cingów, a gdy przystąpił do niego rotmistrz Czarnota z uwagą, że wojskowym nie wolno tańczyć w lokalach publicznych, dał odpowiedź wymijającą. Rotmistrz uderzył go wówczas w twarz, a gdy Gałuszka wyszedł z lokalu, podążył za nim i na ulicy ciął go kilkakrotnie szablą. (W)

Dokoła zmian na placówkach zagranicznych

Berlin, 8. 10. (Tel. wł.) Prasa tujejsza, omawiając kandydaturę Janusza Radziwiła na stanowisko posła polskiego w Berlinie, przypomina, że p. Radziwił przyjeżdżał podczas wojny kilkakrotnie do Berlina w charakterze polskiego dyplomaty i reprezentował tam przeciw-rosyjską politykę Piłsudskiego. S. B.

Bójka w berlińskiej radzie miejskiej

Berlin, 8. 10. (PAT.) Według pism prawniczych na wczorajszym posiedzeniu rady miejskiej doszło na tle różnicy poglądów o racjonalnym rozdziale zapomóg dla bezrobotnych, do walk na pięści między radnymi socjalistami i komunistami. Bójkę sprowokowali komuniści. Przewodniczący zmuszony był, celem przerwania gorzących scen zamknąć posiedzenie.

Lord d'Abernon opuszcza Berlin

Berlin, 8. 10. (Tel. wł.) Ambasador angielski lord d'Abernon złożył dziś prez. Hindenburgowi pożegnalną wizytę. Opuści on Berlin w niedzielę. S. B.

Stany Zjednoczone nadal nie uznają rządu sowieckiego

Moskwa, 8. 10. (AW.) Według doniesień z Waszyngtonu w Białym Domu odbyła się konferencja wszystkich zagranicznych posłów amerykańskich, na której postanowiono nie zmieniać dotychczasowej polityki wobec Unji Sowieckiej. Dopiero po wprowadzeniu rządu demokratycznego w Rosji będą Stany Zjednoczone skłonne uznać de jure Unję Sowiecką.

Kredyty angielskie dla Belgii

Londyn, 8. 10. W związku z ostatnią rozmową gubernatora Belgijskiego Banku Narodowego z gubernatorem Banku Angielskiego, oraz przedstawicielem amerykańskiego Banku Państwowego, w kołach finansowych Anglii twierdzą, że udzielenie kredytów dla Belgii ze strony Anglii jest zapewnione. Wysokość pożyczki stabilizacyjnej wynosić ma 50 do 60 milionów dolar., według innych wersji 100 milj.

Z POMORZA

— * Chojnice. (Regaty.) W niedzielę, dnia 3. b. m. odbyły się na jeziorze Charykowskim tegoroczne regaty jesienne tutejszego Klubu Żeglarskiego. Regaty rozpoczęły o godzinie 2.30 po południu. Kierownictwo sprawował p. dyr. George. Prawie że wszystkie łodzie zapowiadane brały udział w wyścigach. Droga wyścigowa trójkątna, o 5 mil morskich długości, biegła od Charykowa do Pływaka pod Wolnością, stąd dokoła wyspy pierwszej z powrotem do linii startu. Łodzie, które blisko brzegu zachodniego krzyżowały się, uzyskały wiatr pomyślniejszy, tak, że były w korzystnym położeniu. Na uczczenie zwycięzców urządził Klub wspólny wieczorek w środę o godzinie 8 wieczorem w hotelu p. Kaletty. (N)

— * Chojnice. (Ohydny czyn.) Dnia 5. b. m. w godzinach przedpołudniowych znaleźli robotnicy zatrudnieni w czyszczalni rzeźni miejskiej, zwłoki noworodka posiekane w kawały i porzucone po podłodze. Po dłuższych poszukiwaniach znaleziono prawie że wszystkie części ciała. Natychmiast wdrożone śledztwo ustaliło, że chodzi tu o dziecicobójstwo. By zatrząść ślady swej zbrodni, wyrodna matka pokrajała maleństwo w ohydny sposób, rzucając szczątki do czyszczalni przy rzeźni. Sprawca czy sprawczyni ohydnej zbrodni zostanie z pewnością wykryta i surowo ukarana. (U)

Poznańska Giełda Pieniężna

Poznań, 8 października. Papiery procentowe wykazały na dzisiejszej giełdzie tendencję niejedolitą. Z papierów lokacyjnych Pozn. Bku. Ziemstwa handlowano jedynie 8-proc. listy dolarowe po 6,85—6,90—6,80 w oddaniu; 6-proc. listy zbożowe w poszukiwaniu, jednakże wobec zbyt wygórowanych kursów banków sprzedających bez transakcji. Rynek akcji bankowych w mniejszym zainteresowaniu. Bank Kwiecki 4,— w oddaniu, Bank Ziemian 2,15 w transakcjach.

W akcjach przemysłowo-handlowych dalszym popytem cieszył się Herfeld po 18,— w placeniu, również i Spółka Drzewna po 0,40, w oddaniu natomiast Wisła

po 5,—, reszta papierów w transakcjach po kursach dziennych.

Z papierów nieoficjalnych handlowano Bankiem Polskim po 79—78—78,50 w oddaniu.

Cedula urzędowa z 8 października 1926 r.

Papiery procentowe:

Kurs w złotych (za 1000 mk nom.)

8-proc. dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 6,85—6,90—6,80 (za 1 dolar).

Akcje bankowe:

Kurs w złotych (za 1000 mk nom.)

Bank Kwiecki Potocki i Ska I—VIII em. 4,—.

Pozn. Bank Ziemian I—V em. 2,15.

Akcje przemysłowe:

Kurs w złotych za 1.000 mk nom.)

Arkona I—V em. 1,30.

Centrala Rolników I—VII em. 0,55.

Hartwig Kantorowicz I—II em. 4,—.

Herfeld-Viktorius I em. zł. 18,—.

Młyny i Tartaki Wągrow. I—II em. 7—7,25.

Młyn Ziemiański I—II em. 1,40.

Pozn. Spółka Drzewna I—VII em. 0,40.

Wisła, Bydgoszcz I—III em. 5,—.

Tendencja: Niejedolita.

Giełda warszawska.

z dnia 8 października 1926 r.

Waluty: Gotówka:

Dol. Stan. Zjedn. tr. 9,00 sp. 9,02 kup 8,98

Dewizy:

Belgia tr.	25,10 sp.	25,19 kup.	25,04
Londyn	43,77	43,88	43,66
Nowy York	9,00	9,02	8,98
Paryż	26,00	26,06	26,84
Praga	26,72	26,78	26,66
Szwajcaria	174,25	174,69	173,81
Wiedeń	127,26	127,58	126,94
Włochy	34,80	34,88	34,72

5-proc. pożyczka konwersyjna 45,50, 45,00

10-proc. pożyczka koleowa 148 1/2

6-proc. pożyczka dol. 71,50 (648).

Akcje: w złotych:

Bank Polski	73,00—70,50—72,00
Polski Bank Handlowy	3,30
Bank Zachodni	1,35—1,40
Cerata	0,53—0,55—0,53
Kijewski	0,16
Słia i Swiatło	23,00
Chodorów	106,00—105,00
Cersk	0,30
Częstocice	1,05
W. T. F. Cukru	2,45—2,40—2,43
Firley	0,23—0,30
Łazy	0,13
W. T. K. Węgla	60,00—60,50
Polska Nafta	0,65
Nobel	2,30—2,20
Modrzejów	3,10—2,75—2,90
Norblin	1,10—1,08—1,09
Parowozy	0,22—0,21
Pocisk	1,20—1,10—1,15
Rudki	1,06—1,01—1,02
Starachowice	1,68—1,57—1,65
Zawiercie	12,00—11,50—12,00
Zyrardów	9,40
Borkowski	1,70—1,60—1,05
Haberbusch	60,00

PŁODY ROLNICZE

Giełda Płodów roln. Berlin, 8 października 1926.

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg.

reszta za 100 kg.

Pszenvica marchyjska	259—262
październik	279 1/2—280
grudzień	282
marzec	286 1/2
maj	288 1/2

Tendencja dla pszenicy spokojna.

Zyto marchyjskie	214—219
październik	234 1/2—231
grudzień	234—233 1/2
marzec	240 1/2—239 1/2
maj	245—244

Tendencja dla żyta stała.

Jęczmień jary	216—252
Jęczmień zimowy	180—185
Jęczmień pastewny krajowy	—

Tendencja dla jęczmienia stała.

Owies marchyjski	175—191
październik	—
grudzień	189

Tendencja dla owsa stała.

Kukurudza loco Berlin	189—191
-----------------------	---------

Tendencja dla kukurudzy stała.

Mąka pszenna	35 1/2—38
Mąka żytnia	30 1/2—32 1/2
Otręby pszenne	10—10,25
Otręby żytnie	10,5—10,6
Rzepak	—
Siemię lniane	—
Groch Victoria	44—54*
Groch jadalny polny	30—34
Groch pastewny	21—27
Peluszka	—
Bob polny	20—22
Wyka	—
Łubin niebieski	—
Łubin żółty	—
Seradela nowa	—
Makuch rzepakowy	14,4—14,6
Makuch lniany	19,2—19,3
Wytłoki suszone	8,8—9
Srót Soja	19,2—19,6
Melasa torfowa	—
Płatki ziemniaczane	20—21
Ziemniaki białe	—
„ czerwone	—
„ żółte	—
„ odenwald blau	—
„ fabryczne za 1% mączki	—
„ fabryczne za 5% mączki	—

*) Najprzedsiejsze gatunki ponad notowania.

Notowania złote w Berlinie

z dnia 8 października 1926 r.

Wyplaty na Warszawę: 46,38—46,62

Noty wielkie: 46,185 46,665 noty male: 46,11—46,59

Przed ingresem w Gnieźnie

Porządek uroczystego przyjęcia Najprzewielebn. X. Prymasa Hłonda w Gnieźnie.

1. W wigilię ingresu dnia 9. października przybywa Najprzew. ks. Prymas o godz. 3.19 popoł. pociągiem warszawskim na główny dworzec w Toruniu, gdzie jako już na terenie archidiecezji Gnieźnieńskiej powitają Go w towarzystwie przedstawicieli Kapituły Metropolitalnej ks. biskup sufragani Laubitz i władze świeckie.
2. Z Torunia wyjazd samochodem przez Gniewków, Inowrocław, Strzelno, Kwieciszewo do Trzemeszna z ew. bardzo krótkimi postojami z okazji witających Go XX. proboszczów i wiernych.
3. Około godz. 7 zajędzie J. E. ks. Prymas przed kościoł parafialny w Trzemesznie, gdzie po oddaniu czci relikwii św. Wojciecha, pozostanie gościem miejscowego księdza proboszcza do dnia następnego.
4. W niedzielę wyruszy J. E. ks. Prymas w towarzystwie ks. biskupa sufragana Laubitza, który o 8 rano samochodem do Trzemeszna przybędzie, w dalszą podróż do Gniezna.
5. Przy wstępie na terytorium pow. Gnieźnieńskiego w Jankowie, odkąd odbędzie się dalsza podróż kareta, którą otoczy banderka tutejszej państwowej masztalarni, wita J. E. ks. Prymasa p. starosta Lyskowski.
6. Przy wjeździe do rezydencji Gnieźnieńskiej J. E. ks. Prymas zatrzyma się przed Strzelnicą, gdzie Najdosłojniejszego Gościa imieniem obywateli miasta powita p. prezydent Barciszewski. Stąd wśród bicia dzwonów ruszy pochód dalej szpalerem młodzieży szkolnej, hractw, cechów, stowarzyszeń i garnizonu do kościoła św. Trójcy, przed którego portalem o godz. 9 i pół oczekiwać Go będą Kapituła Metropolitalna, duchowieństwo, przedstawiciele władz i delegacje.
7. Po wzięciu Cappam magnam przez Jego Arcybiskupią Mość w kościele św. Trójcy wyruszy procesja z tego kościoła do katedry. W tej procesji pójdą najprzód klerycy, potem duchowieństwo z miasta i prowincji. Kapituła z krzyżem Arcybiskupim na czele, następnie Najprzew. ks. Prymas pod baldachimem. Za baldachimem postępuje czterech kleryków, za tymi domownicy Arcybiskupa, a za nimi reszta zgromadzonych. Przed krzyżem Arcybiskupa w środku między dwoma rzędami duchowieństwa deputacje i władze cywilne i wojskowe. W czasie pro-

cesji aż do bramy katedry śpiewać się będzie pieśń: „Kto się w opiekę” i „Do Ciebie Panie”.

8. Po wejściu do katedry i odbytej rytuałem przepisanej ceremonii śpiewać będzie duchowieństwo hymn „Te Deum laudamus” i dzwony na nowo uderzą. Wśród szpalery sztandarów i wojska aż do presbyterium utworzonego postępować dalej będzie duchowieństwo; Reprezentanci Władz i delegacje udadzą się wprost do presbyterium — podczas gdy duchowieństwo poprowadzi Najprzew. ks. Prymasa do grobu św. Wojciecha, do kaplicy N. Sakramentu i następnie przed W. Ołtarz.
9. Przed W. Ołtarzem klęka J. E. ks. Prymas na stopniu i modli się, a w tym czasie, skoro się skończy hymn „Te Deum”, Prepozyt Kapituły w kapę ubrany idzie ad cornu Epistolae i śpiewa wiersz Protector Noster itd., podług pontyfikału. Po modlitwie idzie J. E. ks. Prymas ad sedem pontificalium. Po przeczytaniu Bulli prekonizacyjnej wita Go ks. biskup sufragani w imieniu kapituły i wiernych, poczem ks. Prymas odpowie.
10. Zasiadłszy na tronie przyjmuje obediencję członków kapituły i duchowieństwa. Potem wstaje z tronu, przystępuje do ołtarza, a po odśpiewaniu przez chór antyfony i wersykalów o św. Patronach Kościoła Metropol. śpiewa J. E. ks. Prymas in cornu Epistolae modlitwę o tychże Patronach.
11. Po modlitwie udaje się na środek ołtarza i udziela błogosławieństwa — następnie wraca ad Sedem uczestnicząc w uroczystym nabożeństwie celebrowanym przez ks. biskupa sufragana, który po mszy św. wkłada na ks. Metropolite paljusz.
12. Po ceremonii udziela J. E. ks. Prymas błogosławieństwa, poczem składa szaty pontyfikalne biorąc na Siebie Cappam magnam, w której, poprzedzony krzyżem i duchowieństwem, udaje się do pałacu po oddaniu pokłonu N. Sakramentowi i pomodleniu się przed grobem św. Wojciecha.
13. Gdy J. E. Prymas składa szaty pontyfikalne, reprezentacje władz i delegacje udadzą się do pałacu, gdzie nastąpi ich przedstawienie ks. Prymasowi.
14. O bilety na rezerwowane miejsca, których jest liczba ograniczona, zgłaszać się należy do Konsystorza Arcybiskupiego.

Gniezno, dnia 21 września 1928.

† X. Biskup Antoni Laubitz
Administrator Diecezji.

Dokoła budżetu na rok 1927

Warszawa, 8. 10. (AW.) W łonie Rady Ministrów dyskutowany jest w dalszym ciągu preliminarz budżetowy na rok 1927/28. Kraja pogłoski, że wysokość wydatków w czasie od 1 kwietnia 1927 do 30 marca 1928 ma być oznaczona na 1800 milionów złotych, z tego budżet wojskowy stanowić będzie 40 proc. wydatków. Istnieje tendencja do podniesienia wysokości bud-

żetu do sumy 1900 milionów zł. Natomiast pisma „Kurjer Poranny” i „Express Poranny” podają wiadomość iż wysokość budżetu ma wynosić 1700 milionów złotych, a poza to ma być zgłoszony osobny budżet inwestycyjny w wysokości 250 milionów. Decyzje ostateczne zapadną w dniach najbliższych.

Po napadzie na p. Zdziechowskiego

Dalsze pogrozki pod adresem p. Zdziechowskiego — Składki na fundusz ujęcia sprawców

Warszawa, 8. 10. (Tel. wł.) Dziś rano „Gazeta Warszawska Poranna” donosi, że pos. Zdziechowski zamiast zadośćuczynienia otrzymuje ordynarne groźby anonimowe, zapowiadające dalsze napady.

Na fundusz ujęcia sprawców napadu „Gazeta Warszawska” zebrała dotychczas 3.625 zł. (w)

Warszawa, 8. 10. (Tel. wł.) Władze wojskowe wystąpiły na drogę sądową przeciwko „Gazecie Warszawskiej Porannej” z powodu artykułów, zawierających wiadomości, jakoby oficerowie należeli do tajnych łóż masonskich. (w)

O budowę portu morskiego w Gnieźnie

Warszawa, 8. 10. (Tel. wł.) Przez kilka dni bawiła w stolicy grupa finansistów holenderskich, którzy rokowali z rządem w sprawie koncesji na budowę portu koło ujścia Wisły w Gnieźnie. Holendrzy postawili szereg żądań natury technicznej i finansowej,

które są przedmiotem badań ze strony ekspertów polskich. Finansiści holenderscy chcieliby przeprowadzić bardzo szerokie inwestycje w Gnieźnie, dzięki którym port tamtejszy mógłby obsługiwać normalną komunikację morską, zarówno towarową, jak osobową. (W)

Zaprzeczenie włoskie w sprawie Angoli

Mimo to prasa francuska i włoska podtrzymuje wiadomość o bliskim kupnie Angoli przez Włochy

Rzym, 8. 10. (Tel. wł.) Wzradowa Agencja Stefania zaprzecza wiadomościom, jakoby rząd włoski rokował o kupno kolonii portugalskiej Angoli.

Paryż, 8. 10. (Tel. wł.) Mimo zaprzeczenia włoskiego dzienniki francuskie i angielskie podtrzymują dalej wiadomość o bliskim kupnie Angoli przez Włochy. (L)

Pretensje niemieckie do Chorzowa

Berlin, 8. 10. (Tel. wł.) Cała prasa niemiecka pisze z wielkimi niezadowoleniem o rzekomym złamaniu prawa międzynarodowego przez Polskę, która nie chce wydać państwu niemieckiemu fabryki azotu w Chorzowie, czego domagają się Niemcy w nocy doręczonej rządowi polskiemu przed kilku dniami. S. B.

Zniżka kursów akcji w Warszawie

Warszawa, 8. 10. (Tel. wł.) W ciągu dnia wczorajszego kursy papierów i akcji obniżyły się na giełdzie średnio o 15 proc., w stosunku zaś do najwyższych notowań z przed kilku tygodni, zniżka dochodzi nawet do 50 proc. Spadek akcji zbiegł się z oficjalnym ogłoszeniem obniżenia podatku giełdowego od transakcji z 8 na 2 proc., co normalnie wpływa na pobudzenie działalności giełdy i poprawę kursów. (w.)

Walka z bandytyzmem

Warszawa, 8. 10. (Tel. wł.) Podczas obławy we wsi Siedliszcze w powiecie kowelskim na Wołyniu czterech bandyci schronili się w stodole i bronili się przy pomocy granatów ręcznych. Wskutek eksplozji granatów wybuchł pożar i zajęła się stoma — przyczem wszyscy czterech bandyci zginęli w płomieniach. (w.)

Warszawa, 8. 10. (Tel. wł.) W Równem na Wołyniu odbył się proces kilku chłopów, oskarżonych o to, że w r. 1919 utworzyli bandę pod kierownictwem niejakiego Mackiewicza. Mackiewicz zajmował się polowaniem na żołnierzy polskich, odstawiał ich do swojej bandy, kazał im kopać grób, następnie członkowie bandy kluli bagnetami żołnierzy, a żyjących jeszcze rzucali do wykopanego grobu. Jeden z członków bandy, która pastwiła się nad żołnierzami polskimi, umarł, a trzech inni stanęli przed sądem i zostali skazani na 9—12 lat ciężkiego więzienia. (w)

Sen. Pichl o wrażeniach Czechów z Polski

Warszawa, 6. 10. (PAT.) Bawiący z wycieczką dziennikarzy czeskich w stolicy prezes Syndykatu Dziennikarzy Czeskosłowackich sen. Pichl oświadczył w wywiadzie z przedstawicielem Pata m. in. co następuje:

„Czescy dziennikarze przywiązali duże znaczenie do swej wycieczki do Polski. Rzeczywiście jednak przeszła wszelkie oczekiwania. Jesteśmy zachwyceni. Będąc w Polsce mogliśmy się na własne oczy przekonać o postępie, jaki ona w ostatnich latach zrobiła na każdym polu, a więc politycznym, gospodarczym i kulturalnym. Pobyt nasz w Polsce pozostał niezatarte wrażenie i utwierdził w nas przekonanie o znaczeniu, jakie Polska, wspólnie z Czechosłowacją, odegrać może w Europie.”

Bezradność rządu wobec drożyzny

W „Gaz. Warsz. Por.” czytamy: Pewne piśmiemko kolorowe, podbijające behenke uszny swych czytelników wymyśleniem na lichwiarzy i paskarzy, zapowiada, iż spadnie na nich „miecz surowej sprawiedliwości”.

Co kryje w sobie ta poetycka zapowiedź?

„Lada dzień — czytamy — należy oczekiwać dekretów p. Prezydenta Rzeczypospolitej, kładących kres rozwydrzeniu lichwiarskiemu...”

„...będą wydane surowe zarządzenia, powstrzymujące rosnącą falę drożyznianą”

Fala drożyzny istotnie podnosi się coraz wyżej. Rośnie z miesiąca na miesiąc, z tygodnia na tydzień. Najniebezpieczniejszym zaś jest to, iż idą w górę ceny produktów, używanych przez najszersze masy ludności przedewszystkiem ceny żywności. Pomimo ukończonych już dawno żniw — ceny są na ogół droższe, niż na przedwzrostku. Rząd p. Bartla stał bezradny wobec drożyzny. Nie zdobył się na żaden skuteczny środek by ulżyć ludności w jej ciężkim zmaganiu się z trudnościami życia.

Rząd obecny, spadkobierca i bliski krewniak poprzedniego, zamierza —

jak słyszymy — zadać cios śmiertelny drożyznie za pomocą represji i kar administracyjnych. Na czele komitetu ekonomicznego ministrów staje podobno wicepremier Bartel. Praca nad polepszeniem sytuacji ekonomicznej ma być jego zadaniem. Nie napelnia nas to bynajmniej optymizmem. Skoro p. Bartel, kierując całym gabinetem, nie potrafił zrobić nic, by obronić kraj przed drożyzną — czego możemy się spodziewać dzisiaj?

Prawda, prawda! Ma być wydobyty „miecz surowej sprawiedliwości” Tym mieczem zabije się drożyznę!

O ile nas pamięć nie myli, istnieje na wschód od nas taki kraj, gdzie za pomocą więzień podjęto walkę „z lichwą i kontrrewolucją”. Zrujnowano tam organizm gospodarczy, zniszczono produkcję, wypłoszono towary z rynku i wyrubowano ceny do granic niezwykłych. W Polsce podejmowano także próby w tym zakresie, choć mniej śmiało, niż u wschodniego sąsiada. Wieluśmy akcję urzędów do walki z lichwą i spekulacją. Pamiętamy doskonale, czem się to wszystko skończyło. Zdaje się, iż stoimy w przededniu odzyskania metody urzędów do walki z lichwą i spekulacją. Nie wątpimy, że Polska i ten eksperyment wytrzyma. Lecz jesteśmy z drugiej strony przeświadczeni, iż cen to nie wstrzyma w ich biegu.

Nie wykluczamy bynajmniej represji jako środka walki z lichwą i paskarstwem. Uważamy je wszakże za czynnik uboczny, drugorzędny.

Jako środek jedyny, czy główny — represje będą miały jeden skutek: wywołają ucieczkę towarów, zwiększą drożyznę, sprowadzą nędzę szerokich mas.

Póki czas ostrzegamy tych, co nieudolność swą i bezradność wobec drożyzny pragną zatuszować efektywnymi a bezcelowymi represjami.

„Robotnik” o przeszłości min. Meysztowicza

„Robotnik”, organ P. P. S., zajął się onegdaj przeszłością obecnego ministra sprawiedliwości, p. Meysztowicza, którego biografia jest istotnie ciekawa.

P. Meysztowicz — pisze „Robotnik” — jest z fachu ziemianinem i dyrektorem obszarniczego Banku Ziemińskiego. Jakiemi drogami został raptem „wybitnym prawnikiem” — pozostanie tajemnicą informatorów „Kurjera”. Co się zaś tyczy rzekomego „bojowania” o łączność Wilna z Warszawą, pozostawmy na uboczu „działalność” p. Meysztowicza, jako prezesa Tymczasowej Komisji Rządowej Litwy Środkowej. Samodzielnie uczynił rzecz jedną: wydalil z granic Wileńszczyzny prof. Birzvske i kilku innych demokratów litewskich, pozostawiając w spokoju istotnych wprótów pośkości — klerykałów. W poprzedniej natomiast „pracy publicznej” w rosyjskiej Radzie Państwa hołdował doktrynie t. zw. konserwatywno-kresowej, a więc za cenę ugody z carałem zrzadzał się na zupełne, dobrowolne zerwanie polityki polskiej w kraju północno-zachodnim” z polityką polską w b. Kongresówce.

Jako „kataryniarz”, t. i. uczestnik uroczystości odsłonięcia pomnika Katarzyny II w Wilnie, był lat p-re pod bojkotem towarzyskim. Później zapomniano o tem, jak o wielu innych rzeczach. Nikt wszakże nie przypuszczał, że p. Meysztowicz właśnie będzie ministrem sprawiedliwości w Polsce niepodległej, i to w dodatku w gabinecie Józefa Piłsudskiego.

Skutek artykułu był taki, że wczoraj rano policja z polecenia komisariatu Rządu skonfiskowała numer „Robotnika”, „poświecony” ministrowi p. Meysztowiczowi. Do godz. 8 konfiskowano „Robotnika” u sprzedawców. Lecz zapomniano o tem, że w tym samym gabinecie zasiada obok p. Meysztowicza p. Moraczewski z P. P. S., którego organem jest „Robotnik”. I dlatego to p. Moraczewski złożył energiczny protest przeciwko konfiskacie „Robotnika” grożąc nawet dymisją. Konfiskate cofnięto.

Krakowska Chrześc. Demokracja wobec rządu

Krakowska rada okręgowa Chrześcijańskiej Demokracji oświadczyła się za tem, by klub parlamentarny Ch. D. „zajął wobec rządu stanowisko opozycyjne, oparte na rzeczowej krytyce.”

Dziennikarze czechosłowaccy — poetami

Zdaje mi się, że srodze zawiódłby się ten, który zadał sobie trudu z odświeżeniem jednej jedynej redakcji codziennego pisma czechosłowackiego, gdzie nie pracowałoby co najmniej kilku dziennikarzy-poetów. Niema takich. Owszem, są nawet redakcje, w skład których wchodzi więcej literatów, niżli ludzi czynnie w literaturze nie występujących. Nie chodzi jednak o poetów, dramaturgów lub powieściopisarzy, którzyby z regularną pracą dziennikarską nie mieli niczego wspólnego. Przeciwnie, są to działacze, pracujący jednocześnie w obu dziedzinach, które zresztą bardzo dobrze się nawzajem uzupełniają. U większości takich dziennikarzy-poetów trudno wyraźnie określić, czy od literatury przetrucili się z biegiem czasu do prasy codziennej czy też codzienną robotę dziennikarską zamieniają poprostu za twórczość artystyczną. W każdym razie, jedno nie przeszkadza w ich publicznej działalności drugiemu. Prasa periodyczna zapewnia swym stałym współpracownikom zarobek i egzystencję, zaś do pracy literacko-artystycznej przyciągają ich skłonności duchowe i twórcze zdolności. Ostatecznie wyjdzie na nich dobre jak piśmiennictwo tak i prasa codzienna.

Literaci chętnie poświęcają się czynnościom dziennikarskim nawet wtedy, gdy w redakcji wyznaczono im dział, odchodzący dość daleko od czystej poezji. Znamy delikatnych liryków, którzy w codziennej gazecie piastują stanowisko stałych referentów sądowych i przy tem co rok wydają po jednym lub dwóch tomikach uczuciowo nacechowanych wierszy. Są powszechnie ulubieni autorowie powieści psychologicznych i problemowych, których specjalnością w dzienniku jest prowadzenie codziennych polemik polityczno-partyjnych. Wśród dziennikarzy-literatów znajdujemy przedstawicieli beletrystyki o wysokim poziomie i nadzwyczajnie żywej fantazji, co w swym organnie prasowym uprawiają dział kroniki lub obrabiają bieżące sprawy uliczne i miejscowe. Są członkami zawodowego stowarzyszenia dziennikarskiego i równocześnie zajmują stanowiska prezesów lub wiceprezesów w naczelnych organizacjach literackich. Od czasu do czasu wyrażane są obawy, żeby wygórowane zaangażowanie się w kulturalnych interesach partyjnych nie odbijało się niekorzystnie na artystycznych wartościach pracy literackiej, lecz rzeczywistość z reguły nie sprawdza tych obaw. Jedyne, czego jesteśmy na tem polu świadkami i co zdawałoby się do pewnego stopnia odrywać publicystów-artystów od świata twórczych myśli, to fakt, iż redaktorowie skazani na systematyczną współpracę w pismach codziennych, lubują się na gruncie literackim w poezjach politycznych, powieściach tendencyjno-społecznych i dramatach ideologicznych. Ale w gruncie rzeczy to wszystko przyczynia się raczej do pogłębienia metody artystycznej, do zubożenia treści i urozmaicenia tematów niżli do zmanierowania współczesnych dążeń beletrystycznych.

Dziennikarzami z zawodu byli już obaj wodzowie duchowni słynnej generacji literackiej z lat siedemdziesiątych i ośmdziesiątych ubiegłego wie-

ku: idealistyczny piewca wiecznej młodości i miłości Wit. Halek i krytyczniejszy założyciel realistycznego kierunku w poezji Jan Neruda. Z losami nowożytnej prasy codziennej były ściśle związane życie i usiłowania publiczne największych realistów w poezji nowoczesnej J. S. Machara. Najwybitniejszy obok Jar. Vrchlickiego pisarz czeski z końca 19 stulecia i jednocześnie czołowy reprezentant nacjonalistyczno-patriotycznej poezji Świętopelk Czech poświęcił się po przejściowej karierze urzędniczej praktykom dziennikarskim. W bezpośrednim kontakcie z prasą periodyczną pozostaje aż do ostatnich czasów także miękki wyznawca elegizmu i uczuciowości Adolf Czerny-Rokytka, bawiący obecnie na ziemiach polskich wraz z wycieczką dziennikarzy. Przez długie lata członkiem redakcji „Narodnich Listów” w Pradze był najzdolniejszy uczeń Jar. Vrchlickiego Jaroslav Kwapił. Długoletni redaktor naczelny socjaldemokratycznego centralnego organu „Pravo lidu” Jos. Stivin znany jest w poezji pod pseudonimem Foltyn.

W redakcjach codziennej prasy znaczną część życia spędziła także popularna powieściopisarka Olga Fastrawa, wchodząca również w skład dziennikarskiej delegacji czechosłowackiej. Beletrystykę od lat uprawiają główny redaktor najbardziej rozpowszechnionego dziennika praskiego „Narodni Politika” V. Benes Szumawski i naczelnik redakcji w organie agrarnym „Venkov” Josef Vraný. W śledkich szponach dziennikarstwa pozostawał aż do śmierci nestor czeskiej beletrystyki i oryginalny autor powieści irracjonalnych Jakub Arbes. W najwplywowszym dzienniku narodowej demokracji „Narodni Listy” od kilkudziesięciu siedzą słynni przedstawiciele nowelistyki współczesnej Ign. Herman, Josef Holczek, Serv. Heller i K. M. Czapek. Do dziennikarzy zaliczali się hardo i dumnie twórcy wielkomięskiej powieści salonowej Vaclav Hladik, kierujący działaczem obozu realistycznego Jan Herben, wysoko ceniony autor beletrystycznych obrazów z życia górników morawskich Sokol Tuma, wymowny kronikarz prowincjonalnych miast J. Klecanda i skuteczny obrońca w formie powieściowej proletariatu stołecznego J. Hajs Tynecki. Tak samo najgłośniejsi humorysty współczesnej Czechosłowacji: Lad. Tuma, W. Sztech, Szipek i L. Hrdina ze starszej oraz K. Horky, Harszek lub Jozef Skružný z młodszej generacji od rana do nocy wysiadali w zwodniczej atmosferze redakcyjnej.

Redaktorami codziennych wydawnictw są również niezrównany satyryk nowego pokolenia Viktor Dyk, najbardziej europejski z modernistów czeskich Karol Czapek, altruistyczny psycholog Rudolf Tesnohlídek i obchodzący niedawno jubileusz powieściopisarz wiedeński Czechów Janca. Naturalnie nie roszczeni sobie pretensji do wyczerpania na tem do miejsca nazwisk, które można byłoby przytoczyć w związku z danym tematem, lecz uważałem za wskazane zwrócić na omawiany fakt przynajmniej zasadniczą uwagę.

V. Dresler.

Z życia harcerzy

Ks. biskup Łukomski a harcerstwo.

Przeniesionego na tron biskupi w Łomży ks. biskupa Łukomskiego łączą z Harcerstwem Wielkopolskim bardzo serdeczne więzy, zadzierżnięte jeszcze w tym czasie, kiedy Wielkopolska rządzona była przez zaborców.

Już jako proboszcz w Koźminie obecny ks. biskup otaczał wielkim poparciem miejscową drużynę harcerską, która znalazła w nim najlepszego protektora i opiekuna. Przeniesiony do Poznania jako kanonik wciągnął się ks. biskup do pracy skautowej, biorąc bardzo czynny udział jako członek „Komitetu dla Spraw Skautowych”. Na stanowisku tem oddał ks. biskup Harcerstwu Wielkopolskiemu niepospolite usługi, pracując bardzo intensywnie nad organizacją drużyn skautowych, w wypadkach zaś zatargów słowem swym dobrem oraz autorytetem godził powąsniowanych.

Gdy przyszedł czas rozkwitu Harcerstwa Wielkopolskiego, tak, że Niemcy zaczęli z niepokojem patrzeć na rozrastającą się organizację skautową i myśleć o jej rozwiązaniu, ks. biskup nie wahał się reprezentować Harcer-

stwo Wielkopolskie wobec władz pruskich, aby autorytetem swoim i osobą chronić je przed ciosami szyszan, zadawanych przez zaborców. Jedyne dzięki tej okoliczności rozwiązanie organizacji Harcerstwa Wielkopolskiego nastąpiło dopiero w maju 1918 roku. — Po rozwiązaniu Harcerstwa przez rząd pruski praca skautowa zeszła na drogę konspiracji. W tym czasie ks. biskup staje się cichym doradcą konspiracyjnych drużyn skautowych, oddając znowu wiele czasu dla Harcerstwa. Z chwilą wskrzeszenia Państwa Polskiego wchodzi ks. biskup do Centralnego Komitetu Skautowego, aby potem wejść znowu w 1920 roku jako członek do powstałego wówczas zarządu oddziału wielkopolskiego Związku Harcerstwa Polskiego. Na stanowisku tym pozostaje ks. biskup aż do chwili obecnej, kiedy to z głębokim żalem żegna go Harcerstwo Wielkopolskie, odchodzącego na tron biskupi do Łomży. Harcerstwo Wielkopolskie, które w osobie ks. biskupa miało najlepszego protektora, żywi dlań żywą wdzięczność za jego żywotną pracę i umiłowanie młodzieży harcerskiej. Wdzięczność ta, zapisana w sercach młodzieży harcerskiej, będzie dla ks. biskupa pomnikiem trwalszym od spiżu.

Chcąc dać wyraz tej wdzięczności, oraz pożegnać ks. biskupa udała się do niego przed wyjazdem do Łomży delegacja Związku Harcerstwa Polskiego, dziękując mu za opiekę. W odpowiedzi na to przemówił ks. biskup, dziękując za te dowody wdzięczności Harcerstwa, prosząc, by pożegnać w jego imieniu całą wielkopolską młodzież harcerską i zaznaczyć, że myślał będzie zawsze z harcerzami. Zarazem podniósł ks. biskup, że niezmiennie cieszy się z tego, iż na zjeździe walnym Związku Harcerstwa Polskiego w Krakowie, który takim niepokojem nabił narodowo myślące społeczeństwo, delegacja Chorągwi Poznańskiej, stojąc na zdecydowanie narodowym stanowisku, wykazała, że bezwzględnie nie pozwoli na spalenie narodowego charakteru związku. Odchodzącą delegację, z którą omawiał jeszcze parę spraw organizacyjnych, pożegnał ks. biskup harcerskim pozdrowieniem „Czuwaj!” Swed.

Ingres bisk. łomżyńskiego

Uroczysty ingres J. E. ks. biskupa St. Łukomskiego odbył się w Łomży dnia 5 b. m.

Koło bramy triumfalnej utworzono pochod złożony z przedstawicieli władz rządowych, wojskowych i miejskich, oraz organizacji społecznych i rzeszy wiernych. W pochodzie tym odprowadzono J. E. ks. biskupa o godz. 10 z rana do katedry.

W katedrze odbyło się nabożeństwo pontyfikalne. Kazanie wygłosił ks. biskup Łukomski.

Następnie J. E. ks. biskup przyjął w pałacu biskupim przedstawicieli władz rządowych, wojskowych i miejskich, oraz delegatów związków stowarzyszeń itd.

Wieczorem odbył się w siedzibie miejscowego gimnazjum żeńskiego wielki raut na cześć ks. biskupa.

Czyż nie jest konieczny numerus clausus?

Wpisy na Uniwersytecie Jagiellońskim już zamknięto, lecz odbywają się jeszcze pozaterminowe wpisy starszych roczników. Jak donoszą pisma krakowskie, ogółem wpisało się 2.835 słuchaczy, z tego: na teologię 6, na wydział prawniczy 801, medyczny 345, rolniczy 41, filozoficzny 1642.

Zydów wpisało się ogółem aż 734, a więc o wiele więcej ponad 25%. Na wydziale prawniczym jest ich 290, na medycynie 65, na rolnictwie 8, na filozofii 371.

TEATR I SZTUKA (Komunikaty)

— **Z Teatru Wielkiego.** Dziś, w piątek po cenach niż. operetka Straussa „Teresina” w wykonaniu pp. Fontanówny, Nochowicz, Folański, Gorskiego, Gruszczyńskiego i Zawrockiego, kapelmistrz p. Tyllia. W sobotę 9. b. m. ostatni gościnny występ znakomitego artysty Beliny-Skupiewskiego, który partję Hermana w operze „Dama pikowa” śpiewać będzie po polsku. Partnerami wielkiego śpiewaka będą pp. Cywińska, Lenczewska, Małówna, Roesslerówna, Karpacki, Zawrocki i Zathay, kapelmistrz p. Wojciechowski. W niedzielę, 10. b. m. o godzinie 3 po południu po cenach niższych po raz 30 „Lalka”, operetka Audrana, z p. Fontanówną w partji tytułowej oraz z pp.: Folańskim, Gruszczyńskim i Zawrockim, kapelmistrz pan Tyllia. Wieczorem o godzinie 7.30 pod kierunkiem dyr. Stermizy, koncertowo wykonana opera Donizetti’ego „Napój miłosny” w doskonałej obsadzie z pp.: Fedyczkowską, Czarneckim, Romanowskim i Wawrzyńskim. Na ostatnim przedstawieniu tej pięknej opery zabrakło biletów w kasie. W poniedziałek 11. b. m. stałe wypełniająca widowisko do ostatniego miejsca operetka Zellera „Ptasznik z Tyrolu” z pp. Fontanówną, Nochowicz, Bratkieviczem, Folańskim i Wiśniewskim, kapelmistrz p. Tyllia. We wtorek 12. b. m. „Opowieści Hoffmanna” z p. Prawdzicem w partji tytułowej.

— **Z Teatru Polskiego.** Rozpromieniona sentymentem i pogodą, uśmiechnięta swojszczyzną komedia Fredrowska „Śluby panienskie”, której wszystkie dotychczasowe przedstawienia odbyły się przy wypełnionej doszczętnie widowni Teatru Polskiego, ukaże się dziś w wyborze wykonaniu całego zespołu z pp. Bieśiadecką, Ludwiżanką, Sachnowską, Brzeskim, Nowackim i Rosińskim w rolach głównych. W sobotę owacyjnie przyjęta przez publiczność i prasę, imponująca swą potęgą tragedia poetki Jana Kasprzowicza „Uczta Herodjady” w oprawie dekoracji i kostiumów pomysłysty artysta malarza Stanisława Jarockiego, doskonale grana przez cały zespół. Na sobotnim przedstawieniu w Teatrze Polskim obecni będą dziennikarze czechosłowaccy. — W niedzielę wieczorem „Uczta Herodjady”.

— **Przedstawienie popołudniowe w Teatrze Polskim.** Ciesząca się bajecznym powodzeniem niezrównana komedia K. Vautela „Proboszcz wśród bogaczy”, której czterdziestu osiem dotychczasowych przedstawień odbyły się przy wypełnionej doszczętnie widowni Teatru Polskiego, ukaże się w niedzielę po południu po raz czterdziesty dziewiąty. W roli tytułowej dyr. Szczurkiewicz. Ceny niższe.

— **Teatr Polski a młodzież szkolna.** Dyrekcja Teatru Polskiego prosi o nadsyłanie wcześniejszych zamówień na przedstawienia „Ślubów panienskich” i „Uczty Herodjady”, zwłaszcza od młodzieży szkolnej z prowincji, gdyż z powodu wielkiej ilości zamówień mogłoby nastąpić późniejsze nieporozumienia i komplikacje. Młodzież szkolna przybywająca do Teatru Polskiego gremjalnie, otrzymuje daleko idące niżeli cen biletowych.

— **Z Teatru Nowego.** Dziś w piątek po raz czwarty najnowsza sztuka Bogdana Katerwy, p. t. „Między nocą a brzaskiem”, która na pierwszych przedstawieniach odniosła pierwszy sukces, spotykając się z gorącym przyjęciem ze strony publiczności i prasy. Wystawienie najnowszego dzieła polskiego autora, pracującego tak dzielnie na niwie scenicznej, wywołało zupełnie usprawiedliwione zainteresowanie w szerokiej kołach naszej publiczności. „Między nocą a brzaskiem” posiada ciekawą, trzymającą stale na uwadze widza, treść, subtelny dialog, i świetne role, dające duże pole do popisu wykonawcom. Pełne życia postacie tej pięknej sztuki odtwarzają pp. Koracka, Uszyńska, Popielewska, Trojanowska, Brodniewicz, Korecki, Kaden, Łuszczewski, Oledzki, Sarnowski i inni. Piękne dekoracje artysty malarza p. Władysława Lama, pieczołowita reżyserja p. K. Koreckiego. Jutro w sobotę i pojutrze w niedzielę „Między nocą a brzaskiem” po raz piąty i szósty.

— **Dziś w piątek o godzinie 8 wiecz. w Auli Uniwersytetu Wielkiego Koncert Henri Marteau, wszechświatowej sławy skrzypka.** Program bardzo ciekawy. Akompaniują znakomity pianista R. Madczudziński. Zainteresowanie koncertem bardzo wielkie. Znaczna część biletów wyprzedana. Bilety po cenach najniższych, a jak na koncert takiego Mistrza, jak Henri Marteau, niebywale niskich (od 1.50—5.00 zł) są do nabycia wcześniej w składzie cygar p. Szejbrowskiego, ulica Gwarna 20, a od godz. 6.30 wiecz. przy kasie w Auli Uniwersytetu, zw 5520.

— **Koncert Janusza Nowaka.** W niedzielę, 10 października r. b. wieczorem o godzinie 8 w sali Domu Ewangelickiego wystąpi po raz pierwszy w Poznaniu śpiewak p. Janusz Nowak. Koncertant, który przez szereg lat studjował w Państ. Konserwatorium Muzycz. pod kierownictwem prof. Tarnawskiego i Malawskiego, posiada piękny głos basowy, a w roku 1922 otrzymał państw. dyplom pedagogiczny śpiewu solowego. P. Janusz Nowak z okazyj swych występów w Gdańsku, Gdyni i operze toruńskiej zyskał uznanie całej prasy. Między szeregiem utworów, które p. J. Nowak odśpiewa, znajduje się „Prolog z Pajaców”, Serenada Mefistofelesa z „Fausta” i mało znana Arja Waregczyska z op. „Sadko” Rimski - Korsakowa. Sprzedaż biletów odbywa się u p. Szejbrowskiego, ul. Fredry 1, w cenie 1 do 3.50 zł włącznie podatku, zw 5508.

— **Kurs Rytmiki i Plastyki.** Po przewrót spowodowanej zamknięciem na czas wystawy ogrodniczej Parku Wilsona wpisy na kurs metody Jaques - Dalcroze’a (rytmika i plastyka dla dzieci i dorosłych) rozpoczęły się na nowo i odbywają się jak poprzednio w Studium Wychowania Fizycznego U. P. Park Wilsona, codziennie od godziny 5 do 6.30. Lekcje dla dorosłych odbywają się w Studium Wychowania Fizycznego (Park Wilsona) w godzinach wieczornych, dla dzieci w szkole p. Sulerskiej, św. Marcin 66-67, w godzinach popołudniowych, dw 2450.

Kalendarzyk teatralny Teatr Wielki

DZIŚ — „TERESINA” operetka Straussa.
Sobota, 9. 10. „Dama pikowa”, opera Czajkowskiego (ostatni gościnny występ Beliny-Skupiewskiego).
Niedziela, 10. 10. o godz. 3 po poł. „Lalka”, operetka Andran’a (ceny niższe).
Niedziela, 10. 10. wieczorem „Napój miłosny”, opera Donizetti’ego.
Poniedziałek, 11. 10. „Ptasznik z Tyrolu”, operetka Zellera.
Początek o godzinie 7.30 wieczorem.

Teatr Polski

DZIŚ — „ŚLUBY PANIENSKIE”
Sobota, 9. 10. „Uczta Herodjady”.
Niedziela, 10. 10. o godz. 3 po poł. „Proboszcz wśród bogaczy” (ceny niż.).
Niedziela, 10. 10. wiecz. „Uczta Herodjady”.
Poniedziałek, 11. 10. „Śluby panienskie”.
Początek o godzinie 7.30 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27-go Grudnia) od godziny 10—17.

Teatr Nowy.

DZIŚ — „MIĘDZY NOCĄ A BRZASKIEM”
Sobota, 9. 10. „Między nocą a brzaskiem”.
Niedziela, 10. 10. „Między nocą a brzaskiem”.
Początek o godz. 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. F. Zygariewskiego (naroznik ul. 27 Grudnia i Gwarnej).

* Dla dalszego zwiększenia korzyści materialnych graczy powiększono przy 14-ej Państwowej Loterii Klasowej ilość i wysokość średnich wygranych.

Wypuszczono 80 000 losów, z których wygrywa 40 000.

Przy zbiegu głównej wygranej z premją można wygrać pół miliona złotych.

Zainteresowanie się ogółu obecną loterią jest bardzo wielkie, a zapas losów u kolektorów jest już w stosunku do popytu bardzo mały. Cena losu 40 zł lub 10 zł za czwartkę. nw 2028

* Na ubogich miasta Poznania złożyła Fa. Domagalski i Ska, w Poznaniu, św. Marcin 34 z okazji 25-lecia istnienia przedsiębiorstwa kwotę 1 000 zł.

Za hojny dar składam ofiarodawcy imieniem ubogich miasta Poznania serdeczne podziękowanie. zw 5481-2

Prezydent miasta: Ratajski.

KALENDARZYK

Piątek, 8 października 1926.

Słońce: wschód 6,09; zachód 17,22; długość dnia 11 godzin 13 minut.

Księżyc: wschód 7,17; zachód 18,15 — po nowiu.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej Uniw. Poznański: Piątek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska +6 st. C. Pogodnie. Wiatr południowo-wschodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 754 milim. W ubiegłej dobie temperatura najw. +18 st. C., najm. +5 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych wczoraj +0,56 m; dzisiaj +0,58 m.

Kal. rzek.: Brygida; jutro Dionizy.

Kal. słow.: Wojsława; jutro Domogost.

Zebrania:

Jutro o 19,30 Tow. Krawców Konfekcyjnych, u p. Koszewskiego, ul. Masztalarska 8.

Różne:

Jutro o 20 Poznański Klub Szachistów, wieczorek taneczny, na sali Giełdy Zbożowej (Apollo).

— K. P. H. przy I. Leńskiej druż. harcerskiej, wieczorek taneczny na sali Klubu Akadem., św. Marcin 40.

Nocna służba aptek:

Śródmieście. Apteka Czerwona, Stary Rynek 37.

Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22.

Łazarz: Apteka „Saksonja”, ulica Głogowska 74.

Wiadomości potoczne

Ze Związku Ludowo-Narodowego.

Wieczory dyskusyjne.

Z nastaniem pory jesiennej, jak w roku ubiegłym przystępujemy do wznowienia naszych wieczorów dyskusyjnych, które niewątpliwie znowu zdołają sobie uznanie szerokiego kręgu i będą miały wielu zwolenników. Sprawi to staranny dobór referatów z dziedzin poszczególnych: społecznej, politycznej i gospodarczej, do których wygłaszania są uproszeni ludzie o nazwiskach znanych i posiadających w naszym społeczeństwie pewien walor.

Tematy do dyskusji jak dawniej będziemy zgóry podawali w prasie. Zatrzymujemy też nadal jako najdogodniejsze z wielu względów **poniedziałki**, w które regularnie co tydzień od godz. 8-ej wieczorem będą się odbywały zebrania dyskusyjne w sali naszego Sekretariatu, św. Marcin 65. Wstęp wolny mają na nie członkowie i sympatycy nasi oraz wprowadzeni przez nich goście; zgłoszenie tych ostatnich winno nastąpić przy wejściu na salę.

Pierwszy, inauguracyjny wieczór dyskusyjny w poniedziałek 11. bm, zagał p. pos. dr. Marjan Seyda, omawiając politykę Związku Ludowo-Narodowego w okresie pomajowym.

Zwracając na to uwagę naszych Szanownych członków i sympatyków, upraszamy zarazem o jaknajliczniejszy udział.

Związek Ludowo-Narodowy w Poznaniu.

OSOBISTE

* Dla ścisłości. Wobec wczorajszej notatki dotyczącej p. prof. dr. Jurasza zaznaczamy, że p. prof. dr. Jurasz jest naczelnym lekarzem Kliniki Uniwersyteckiej; zaś naczelnym lekarzem Stacji Chirurgicznej Szpitala Miejskiego jest p. prof. dr. Nowakowski.

KOMUNIKATY

* W kolegiacie farnej przypada w niedzielę 10. b. m. doroczna uroczystość poświęcenia kościoła. Wstęp niespory z procesją w sobotę po południu o godzinie czwartej. W niedzielę prymaria o godzinie 6 rano, uroczysta suma z procesją i kazaniem o godzinie 10; po południu niespory z procesją i kazaniem o godzinie trzeciej. (rf)

* **Narodowa Organizacja Kobiet (Kolo prawy brzeg Warty).** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek 11. b. m. o godzinie 8 wieczorem przy ul. Czartorja nr. 2 parter. Zajmujący referat wygłosi p. Kazimierz Hoffmann na temat: „Wrażenia z pobytu w Bułgarii”. O jak najliczniejszy udział tak członków jak i sympatyków uprasza Zarząd.

* **Koncert symfoniczny na rzecz L. O. P. P.** W niedzielę, dnia 10. b. m. o godzinie 12 w południe odbędzie się na rzecz Ligi Obrony Powietrznej Państwa w Auli Uniwersytetu koncert symfoniczny z laskawym współudziałem orkiestry Teatru Wielkiego pod batutą p. dyr. Stermicza oraz artystów Opery i Dramatu pp. Cywińskiej, Czarnieckiego, Zawrockiego (w miejsce niedysp. p. Urbanowicza) oraz Gantkowskiego. Przy fortepianie kapelmistrz Opery p. Z. Wojciechowski. Na bogaty program między innymi składają się Zelenkiego uwertura „W Tatrach”, Walicki-Walewskiego poemat symfoniczny „Gawęda o Pawle i Gawle” oraz utwory Liszta, Moniuszki, Zelenkiego, Maszyńskiego, Giordana, Donizettiego, Mickiewicza i Tetmajera. — Sądymy, że tak wzniosły cel jak również interesujący program zgrupowania tłumy publiczności w Auli Uniwersytetu. Komitet chcąc umożliwić jak najszerszej publiczności uczestniczenie w koncercie, wyznaczył ceny od 0,50 do 4,00. Bilety wcześniej do nabycia w składzie cygar p. Szejbrowskiego, narożnik ul. Fredry, a w dzień koncertu w kasach Auli Uniwersytetu od godziny 10 rano.

* **Tygodniowy kurs społeczny** w powstałej za inicjatywą sp. Ks. Kardynała Dr. Dalbora przy ul. Podgórznej 12 b Szkoły Społecznej urzędującego dla maturzystek i seminarzystek, nieprzeznaczonych obowiązkową pracą, Katolicki Związek Polek. — Kurs rozpocznie się 25. b. m. Zgłoszenia przyjmuje oraz bliższych wiadomości udziela biuro Związku, Aleje Marcinkowskiego 1.

* **Kolo Młodych Nauczycieli** rozpoczyna działalność powakacyjną i zaprasza członków na zebranie dnia 10. b. m. (niedziela) godz. 10 przed południem do Szkoły specjalnej.

* **Zarząd Polskiego Czerwonego Krzyża, Okręg Wielkopolski, Sekcja Sióstr** zawiadamia, że w dn. 11. b. m. o godzinie 5 po południu odbędzie się w lokalu „Odrodzenia” Aleje Marcinkowskiego 22 III p. zebranie organizacyjne w sprawie sanitarnego kursu rezerw ochotniczych dla studentek. O liczny udział zainteresowanych uprasza się.

* **Prawa wodna.** W Orędowniku Urzędowym stoł. miasta Poznania nr. 16 z 17 sierpnia 1926 znajduje się ogłoszenie Magistratu o konieczności zgłoszenia wszelkich praw wodnych do księgi wodnej. Prawa nie zgłoszone gasną z dniem 27 listopada 1927. Na treść tego ogłoszenia zwraca Magistrat uwagę interesowanych.

KRONIKA MIEJSCOWA

* **Prośba do naszych czytelników-fotografów.** Wszystkich zawodowych fotografów i zajmujących się amatorsko fotografią prosimy o nadsyłanie nam aktualnych zdjęć fotograficznych z wszelkich przejawów życia codziennego celem pomieszczenia w piśmie naszym.

„Kurjer Poznański” Oddział ilustracji.

* **Z kół zainteresowanych** proszą nas o zaznaczenie, że artykuł p. t. „Niema jak to być członkiem Kasy Chorych”, zamieszczony w wczorajszym wydaniu wieczornym „Kurjera Poznańskiego”, nie dotyczy Kasy Chorych miasta Poznania.

* **Z zawodu budownictwa instrumentów.** W dniu 5 bm. odbył się egzamin czeladniczy w zawodzie budownictwa instrumentów muzycznych. Przewodniczył p. dyr. Stiller, a ławnikami byli pp. Kozłowski i Kaźmierczak. Egzamin zdali uczniowie Lewandowski Walenty i Kuberski Adam z Poznania. Od roku 1923 złożyli egzamin czeladniczy. Kaźmierczak Teofil, Piosik Stanisław, Myk Józef, Gołaski Alfons, Bendowski Kazimierz, Meissner Alojzy, Lewandowski Walenty i Kuberski Adam. Dyplom mistrzowski otrzymał Niewczyk Stanisław z Bydgoszczy.

* **Z targu.** Dziś na placu Sapieżyńskim płacono: Za 1 kg słoniny 3,60—3,70 zł; wieprzowiny 3,00—3,60 zł; wołowiny 2,80—3,60 zł; cielęciny 2,60—3,00 zł; skopowiny 2,20—2,60 zł; smalcu 5,00—5,40 zł; masła wiejsk. 4,60—4,80, mlecz 5,60—5,80 zł; twarogu 1,00—1,20 zł; 1 litr mleka pełn. 28 gr; 1 litr oleju 3,20 zł; 1 mendel jaj 3,00—3,20 zł; 1 gęś 7,00—12,00 zł; 1 kaczka 3,50—6,50 zł; 1 kura 3,00—5,00 zł; 1 indyka 7,00—11,00 zł; 1 parę gołębi 1,50—1,60 zł; 1 parę kurpatów 6,00—7,00 zł; 1 zająca 6,00 do 8,00 zł; 1 kg karpia 4,00—5,00 zł; lina 2,40—3,20 zł; sandacza 4,00—5,00 zł; szczupaka 2,40—3,00 zł; karasia 1,40—2,80 zł; suma 1,40—2,40 zł; okonia 1,40—2,00 zł; leszcza 1,40—2,00 zł; białych ryb 0,60—1,20 zł; 1 kopę raków 3,00—12,00 zł; 1 kg grochu 70—80 gr; szablę strączkowego 50—60 gr; fasoli 70—90 gr; cebuli 40—50 gr; szpinaku 30—40 gr; pomidorów 40—50 gr; dyni 20 do 30 gr; 1 mendel ogórków 0,60—1,20 zł; 1 kalafior 20—65 gr; 1 główkę kapusty białej 10—40 gr; kapusty modrej 15—45 gr; kapusty włoskiej 15—45 gr; 1 kg kurków 50—80 gr; rydów 4,00—4,40 zł; boro-

wików 4,00—5,00 zł; masłaków 50—80 gr; zielonek 50—70 gr; borówkę 1,60—2,00 zł; winogron 1,60—2,00 zł; brzoskwiń 1,00—1,40 zł; śliwek 40—70 gr; gruszek 30—60 gr; gruszek wyborowych 70—80 gr; jabłek 30 do 60 gr; jabłek wyborowych 0,70—1,00 zł; orzechów włoskich 1,60—2,00 zł. — Dowóz produktów wiejskich obfity. Ceny nie uległy znacznym zmianom. Frekwencja kupujących duża. (al)

* **Zderzenie auta z wozem.** Na szosie swarzędzkiej w ubiegły poniedziałek wieczorem zderzył się samochód z wozem nalożonym kartoflami. Jadący wozem handlarz Drzewiecki, mieszkający przy Tylnym Chwaliszewie 22, najechany został przez samochód, mijający z nieprzeprawionej strony. Dostrzegłszy grożące niebezpieczeństwo, Drzewiecki dał sygnał ostrzegawczy latarnią i zaczął wołać, jednak bezskutecznie. Z powodu uderzenia pękło koło u wozu, który stoczył się do rowu. Jadący samochodem wpadł do rowu z wielką siłą. Na szczęście nikt z ludzi nie został poszkodowany. Obydwa wozy zostały poważnie uszkodzone. (k)

* **Wyszedł i nie wrócił.** Dnia 5 października oddał się z domu swego, ul. Nadbrzeżna 1, niejaki Mikołaj Kęsicki i dotąd nie wrócił. Kęsicki wybrał się nad Wartę, gdzie zamierzał łowić ryby. Po kilku dniach wyszła zaniepokojona żona nad brzeg Warty i poczęła szukać męża. Znalazła niestety tylko jego kapelusz. Przypuszczając zatem należy, że Kęsicki, nawiedzony kurczami, które często miewał, wpadł do Warty i utonął. Kęsicki liczył lat 36 — ubrany był w spodnie mianczestrowe ciemnozielone, trzewiki brązowe sznurowane. Za zaginionym wdrożono poszukiwania. (z)

* **Skutki niedozwolonej operacji.** Przed paru dniami zmarła w klinice dla kobiet przy ulicy Polnej niejaka Pelagja Marciniakowa wskutek niedozwolonej operacji, której dokonała jej znajoma Marja K., zajmująca się tym zbrodniczym procederem zawodowo Niefortuna, znachorkę ujęto i przekazano władzom sądowym. (z)

* **Rzekomy reprezentant Dyrekcji Poczt.** W tych dniach u kilku firm poznańskich, zajmujących się sprzedażą metalów, przedstawił się niewydolny narazie oszust i po przedłożeniu sfałszowanych upoważnień, dokonał zamówień na cynę angielską. W pewnym wypadku, rzekomo dla Dyrekcji Poczt i Telegrafów w Poznaniu, ów osobnik podjął 31 kg cyny angielskiej i skórzany pas zapewniający łącznej wartości około 800 zł. Przeciwnie nieznajemu oszutowi, który, jak się okazało, miał fałszywe dokumenty, wdrożono pościg. Przypuszcza się, że tajemniczy osobnik poszkodował również inne firmy. Ewent. poszkodowanych uprasza się o zgłoszenie do Urzędu Śledczego w Poznaniu przy pl. Wolności pokój 37. (z)

* **Bogaty polów.** Śledztwo prowadzone od dłuższego czasu przeciw sprawcom kradzieży bielizny na Śródcie, uwięzione zostało pomyślnym skutkiem. Przy rewizji domowej, przeprowadzonej w mieszkaniu podejrzanych osób przy ul. Warszawskiej policja natknęła się na formalny magazyn kradzionych rzeczy, a w szczególności bielizny. Stwierdzono, że część bielizny, pochodząca z kradzieży dokonanych u p. Błaszczyka przy ul. Ślusarskiej nr. 6, oraz u mistrza krawieckiego p. Leńskiego przy Wielkich Garbarach. Łup złodziejski obłożony aresztem znajduje się w V. Komisariacie Pol. Państw. przy ul. Czartorja. Część bielizny jest bez monogramu. Również aresztowano sprawców włamań w osobach: Antoniego Puziaka, robotnika z zawodu i Józefa Musioka. Włamywacze mieli do pomocy dwie kobiety: Weronikę Kawecką i Władysławę Kukłę. Wspólniczkę złodziei w sposób dyskretny i z wielką rutyną, jak się okazało w śledztwie, sprawdziły najpierw, czy mieszkania są próżne i t. p. Przy tej sposobności ujęto również 18-letnich Ste-

fana Garczyńskiego i Walentego Knopa. Przypuszczalnie należą oni do innej szajki włamywaczy. Dokonali oni m. in. kradzieży przy Starym Rynku 92, gdzie skradziono większą ilość obuwia. Policja przy przeprowadzeniu śledztwa okazała bardzo dużo zręczności i energii. Poszczególni wywiadowcy, co z uznaniem należy podkreślić, stracili kilka nocy na pościgu włamywaczy. (z)

* **Kradzież czy zguba?** Pewien handlarz z okolicy przybywszy do Poznania, podjął w jednym z banków 21 000 zł, które dobrze schował w podszewce kamizelki i wszedł następnie do tramwaju, by się dostać do hotelu, w którym zamieszkał. Jakież jednak było jego przerażenie, gdy przyszedłszy do hotelu, stwierdził brak jednego pakietu zawierającego 10 000 zł. Natychmiast zawiadomił o wypadku policję, która szuka sprawcę ewentualnej kradzieży. Poszkodowany jednakże nie jest w stanie ustalić, czy gotówka została mu skradzioną, czy też ją zgubił. Kamizelka nie wykazuje żadnych nacięć, jakie zwykle robią złodzieje dla łatwiejszego wyciągnięcia upragnionych pieniędzy. (z)

* **Kradzież.** Z składu przy ulicy Głogowskiej 108 skradziono tekę zawierającą znaczki stemplowe i formularze wekslowe. Strata wynosi około 550 zł. (z)

KRONIKA SĄDOWA

* **Wyrodney brat.** Przed trybunałem II Izby Karnej odpowiadali wczoraj krawiec Edmund Genge oraz Adam Piotrowski, obaj z Poznania, oskarżeni o kradzież. Genge, karany już kilkakrotnie za kradzież, znalazł się przytulak u swego brata Stanisława, który też wystarał mu się o pracę w nadziei, że się poprawi. Jednakże podczas jego nieobecności znaczny bractwek okradł go, wynosząc z mieszkania ubrania i różne narzędzia i sprzedając je za bezcen. Nakoniec w dniu 18. 2. 24 r. E. Genge wspólnie z Adamem Piotrowskim z Poznania włamał się do mieszkania Pitzowej przy Starym Rynku, gdzie skradł bieliznę. Sąd wymierzył Gengemu 14 miesięcy, Piotrowskiemu zaś jeden rok więzienia. (ek)

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 6 października 1926 r. zgłoszono: Karol Krzyżyński, robotnik, 63 l. Tomasz Niedzielski, restaurator, 64 l. Leonarda Świtalska 10 m. 28 dni. Zdzisław Porankiewicz 3/4 godz. Maurycjusz Sauer, pobierający rentę, 79 l. Katarzyna Lyra z d. Anderszówna, 69 l.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na Chleb św. Antoniego: N. N. wygrane w loterii 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowaniami 12 zł.

Na Biednych parafii Jeżyckiej: Zebrane przy kasie Teatru Polskiego 37 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 97 zł.

Na ubogich m. Poznania: Damski Marjan 1,50 zł; razem z poprzednio pokwitowaniami 71,50 zł.

Na Fundusz nagrody za wykrycie zbrodniarzy, którzy napadli na posta Zdziechowskiego: Wydawnictwo „Kurjera Poznańskiego” i „Orędownika Wielkopolskiego” 100 zł; — Jan Paszkowski z Poznania 50 zł; — N. N. 5 zł; — Zofia Lutostawska 20 zł; — Dr. Czesław Meissner 50 zł.

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Nędznicy”.

Colosseum: „12 aktów z pamiętnika Baster Keatona”.

Pałacowy: „Zona Maharadży”.

Renaissance: Pat i Patachon, jako „Zięciowie w opalach”.



„Największym filmem świata” ma być podobno wykonany obecnie „Ben-Hur”, przerobiony ze znanej powieści Wallace’a, osnutej na tle czasów Chrystusa. Wykonanie tego filmu kosztowało 4 miliony dolarów. Rycina powyższa przedstawia scenę Ben Hura (Ramon Novarro) z Esterą (May Mc Avoy).

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

Trzeci zjazd polskich historyków i filozofów medycyny

III. zjazd polskich historyków i filozofów medycyny odbędzie się w Poznaniu dnia 10. i 11. bm. Otwarcie zjazdu nastąpi w niedzielę dn. 10 października o godz. 10-ej rano w Collegium maius (b. Zamek) w sali wykładowej nr. 22, na parterze. W przeddzień zjazdu odbędzie się konferencja profesorów historii i filozofii medycyny naszych wszechnic, na której wygłoszą odczyty: 1. prof. S. Trzebiński z Wilna p. t. „Myśli o reformie studiów i egzaminów na wydziale lekarskim” i 2. prof. W. Szumowski z Krakowa p. t. „Rozkład i program wykładów historii i filozofii medycyny”. Przedmiotem konferencji będzie poza tem omówienie zakresu egzaminów z historii i filozofii medycyny. W konferencji prócz wymienionych prelegentów wezmą również udział: prof. H. Nusbaum z Warszawy, prof. J. Giedroyc z Warszawy i prof. A. Wrzosek z Poznania. — Na zjazd przybędą uczeni z całej Polski a nadto dr. Włodzimierz Bugiel z Paryża, zasłużony historyk medycyny i etnolog, tłumacz Sienkiewicza na język francuski i autor świetnej monografii o naszym najznakomitszym lekarzu Odrodzenia, poznańczyku Józefie Strusiu.

Na porządku obrad zjazdu znajdują się między innemi następujące referaty: dr. W. Bugla „Lekarze i lekarstwa w średniowiecznej poezji polskiej”, dr. J. Fritza z Lwowa „Najstarsze źródła do dzieł pedjatrii w Polsce, dr. R. Wierzbickiego z Poznania „Wiktor Szokalski jako pamiętnikarz”, prof. W. Szumowskiego z Krakowa „O medycynie ludów pierwotnych” i „Sprawa Sebastjana Petrycego z Akademią Krakowską”, dr. W. Janusza z Lwowa „Król Jan III jako założyciel szpitala wojskowego we Lwowie” i „Kartka z życia lekarzy wileńskich XVI wieku”, dr. Z. Klukowskiego ze Szczecina „Lekarze jako dowódcy oddziałów powstańczych w 1863 r.” i „Sprawa o grzech sodomski w Lublinie w r. 1637, na podstawie dawnych akt miejskich”, dr. R. Matuszewskiego z Poznania „Przyczynki do życiorysu Józefa Strusia”, prof. H. Nusbauma z Warszawy „Twórcza naukowa działalność Wydziału Lekarskiego Szkoły Głównej Warszawskiej”, prof. S. Trzebińskiego z Wilna „Logika medycyny w ujęciu Blane’a, Oesterlena i Biegalskiego”, prof. A. Wrzosek z Poznania „Rzut oka na dzieje antropologii w Polsce” i „Poglądy religijne naszych znakomitych lekarzy XIX stulecia.”

Zapisywać się na uczestników zjazdu można u Sekretarza Komitetu Organizacyjnego dr. R. Wierzbickiego (Aleje Marcinkowskiego 15, Redakcja „Nowin Lekarskich”). Karta uczestnictwa kosztuje 10 zł. Obrady zjazdu będą się odbywały 10 października w Collegium maius (b. Zamek), a 11-ego w Collegium medicum (ul. Fredry 10). Goście mile widziani.

NAUKA

Jan Muszkowski: „O międzynarodowej statystyce druków.” Warszawa, 1926. Druk „Rola” 8° str. 16 (Odbitka z „Grafiki Polskiej” r. 1926, nr. 1). Dyr. Muszkowski poruszył w swej pracy bardzo ciekawe zagadnienie statystyki książki. Pierwsze próby międzynarodowej statystyki bibliograficznej pojawiły się z początku wieku XIX, ale dawały rezultaty wielce niedokładne i niepewne; pod koniec wieku statystyka druków stała się jednym z głównych zagadnień w programie Międzynarodowego Instytutu Bibliograficznego w Brukseli, a w bieżącym stuleciu teoretycy księgoznawstwa, Łowiagim i Lisowski, zaliczyli statystykę druków do najważniejszych celów bibliologii, mającej m. i. również wyjaśnić przyczyny i skutki ilościowego stanu książki w różnych warunkach. Słusznie zauważa autor, że „obowiązek ustalania odnośnych cyfr należy do bibliografii. Obliczane i klasyfikowane bowiem mogą być druki tylko przez tego, kto je rejestruje i opisuje, przez zawodowego bibliografa, nie przez urzędnika biura prasowego czy statystycznego”. Niepostrzeżenie tej zasady wprowadziło w system obliczania druków znaczne rozbieżności i

różnice czasami tak znaczne, iż absolutnie mowy być nie może o osiągnięciu tej drogi wyników dokładnych i ścisłych. Potrzebna jest w tej dziedzinie gruntowna, zasadnicza reforma, przede wszystkim zaś wprowadzenie jednolitej metody w gromadzeniu, klasyfikowaniu i obliczaniu materiału statystycznego.

„Z braku ujednolajnienia metody — dowodzi dr. M. — wypływają takie fakty, że dwie instytucje, rejestrujące w jednym i tym samym kraju, a czasami nawet w tem samym mieście całkowitą produkcję wydawniczą, podają cyfry, różniące się bardzo znacznie pomiędzy sobą. Ma to miejsce tam, gdzie rejestrację prowadzi równolegle z jednej strony urzędy, otrzymujące egzemplarze obowiązkowe, a z drugiej centralne księgarskie albo biblioteczne, które redagują wydawnictwa bibliograficzne”. Urząd prasowy rejestruje wszystkie druki, które, jako egzemplarze obowiązkowe, doń napływają, instytucje księgarskie tylko dzieła, znajdujące się w handlu. Najważniejszą zatem rzeczą byłoby ustalenie jednolitej bibliograficzno-statystycznej. W związku z tem należałoby rozstrzygnąć n. p. kwestię, czy jednostkę stanowi pojedynczy zeszyt wydawnictwa, czy dopiero dzieło kompletne, lub przynajmniej jeden jego tom lub rocznik. Należałoby oddzielić książki i broszury od innych wytworów sztuki graficznej, jak mapy, plany, afisze, druki ulotne, odezwy etc. Kwestyj takich nasuwa się mnóstwo, a domagają się one rozpatrzenia i ustalenia, bo od tego zależy ujednolajnienie metody liczenia druków, a w dalszym ciągu cała wartość wartości statystyki bibliograficznej. (s. v. — w.)

W Politechnice lwowskiej odbyła się 2 b. m. inauguracja roku akademickiego, poprzedzona uroczystym nabożeństwem. Wykład inauguracyjny p. t. „Wiedza techniczna i sztuka” wygłosił prof. inż. Witold Minkiewicz.

Z Polskiego Tow. filozoficznego. Oddział lwowski Tow. odbył posiedzenie naukowe, na którym prof. dr. K. Ajdukiewicz wygłosił odczyt pt. „Założenie logiki tradycyjnej.”

LITERATURA

„Ruch Literacki”. Rok I. Nr. 7. Po wakacyjnej przerwie, która zdawała się złowroczą dla bytu organu polonistów warszawskich, wyszedł numer dowodzący, że przecież nasza prasa literacka daje znaki życia a Warszawa nie zesłała jeszcze do stanu z lat po trzecim rozbiore. Witamy wrześniowy numer tego ważnego organu z wielką radością i życzymy mu i jego wydawcom szczęśliwego rozwoju.

Zagaja go piękny artykuł redaktora Gubrynowicza o zgasłym Władysławie Mickiewiczu. Jeszcze pięknie omawia działalność Kasprowicza rektor lwowskiej szkoły najwyższej Porębowicz i zamyka swe omówienie wznuszającym poezjaniem przyjaciel. W sferę zagadnień teoretycznych wkracza młody współpracownik organu Rybicki. Usiłuje on określić, na czem polega to, co stanowi umiętność literatury. Dochodzi do wniosku, że badanie dzieł literackich, jako zadanie tej umiętności, obejmuje też badanie psychologii jednostki twórczej. Badacz zajmuje się zatem genezą dzieła, jego opisem, wreszcie charakterystyką twórcy. Tak pojęte badanie można nazwać nauką o literaturze. Jeżeli genetyk ma swe znaczenie, nie mała wartość ma estetyk. Biograf spełnia znowu inne zadanie. Te typy uwydatniają się też wyraźnie w nauce.

Dział materiałów zawiera ciekawe uwagi o znanej bohaterce Julji Alpinuli, która zainteresowała się Słowackim w swej tragedji Wenedów. Przed nim wprowadził ją do swego poematu o rodzie ludzkim Staszic. Dalej znajdujemy ostateczny dowód z aktów urzędowych, że autora „Marii” należy nazywać Małczewskim a nie Małczeskim. Z recenzyj zwraca uwagę na to, co pisze Szmydtowa o dziejach narodowej literatury polskiej Bücknera. Cytuje ona zdanie berlińskiego historyka, że Wielkopolska jest dzielnicą z gruntu niepoetycką. Sądzę, że tak nie jest. Janicki, Opaliński, Twardowski, Staszic, Barwiński, Kasprowicz świadczą o czemś innem. Zwróciłem na to uwagę w swem przemówieniu o Kasprowiczu. Dział bibliografii jest najcenniejszą

częścią numeru. I doprawdy, nie można dość za nią nadziękować redaktorowi. Miłą wiadomością jest, że niebawem wyjdzie nowe wydanie historii literatury polskiej Pilata. Będzie to, jak się zdaje, uzupełnienie poprzedniego. (t. gr.)

Varia angielskie. Zbiór najlepszych nowel angielskich z r. 1925 ukazał się świeżo na półkach księgarskich Londynu. W zbiorze („The best Short stories of 1925”) figurują utwory: A. W. Wells’a („Chanson triste”), D. H. Lawrence’a, L. A. G. Strong’a, Hugh Walpole’a, Arthura Wheena („Two masters”). Sporo jest jednak rzeczy słabych. Książkę wydali: E. J. O. Brien i John Courtnis. Na końcu znajduje się pożyteczny katalog nowel autorów irlandzkich i angielskich, napisanych w ciągu 1924 i 1925 r. Niedużą broszurę p. t. „The Platonic tradition in English religious thought”, wydał duchowny anglikański i badacz dziejów myśli filozoficznej W. R. Inge. Broszura powstała z wykładów W. R. Inge’a, wygłoszonych w Cambridge w r. 1925/26. — Tytuł: „Black valley” nosi powieść Raymonda Weaver, mająca za tło stosunki wśród misjonarzy amerykańskich, pracujących w Japonji. Rzecz pisana jest z krytyczną obserwacją i znajomością środowiska. Romansyna misjonarza Gilsona z geiszą japońską O-Yo-Aka-San, stanowi nutę przewodnią akcji.

ARCHITEKTURA

Ś. p. Marjan Kontkiewicz. Z Warszawy pisał nam: Przedwczesznie, bo zaledwie w 42 roku życia zmarł w tych dniach zasłużony architekt ś. p. Marjan Kontkiewicz. Urodzony w Warszawie, uczęszczał do szkoły średniej w Sosnowcu. Studiował na politechnice warszawskiej, która w r. 1903 z powodu strajku szkolnego opuszcza i przenosi się do Wiednia, gdzie kończy wydział architektury. Wróciwszy do kraju bierze udział w budowie szeregu gmachów publicznych, projektuje wiele domów prywatnych. W czasie wojny służy w armji rosyjskiej, lecz już w r. 1917 wraca do kraju i rozwija niebawem działalność organizacyjną. Przyczynił się do formowania ministerstwa robót publicznych, organizuje wydział budownictwa szkolnego w ministerstwie oświaty. W r. 1920 wstępuje w szeregi obrońców Warszawy. Po demobilizacji znawia praktykę prywatną, projektuje wiele budynków, bierze udział w konkursach, na których uzyskuje szereg wybitnych nagród m. in. I-szą nagrodę w konkursie na przebudowę Teatru Narodowego, gimnazjum Staszica, dworca tymczasowego i centralnego w Warszawie, radomskiej dyrekcji kolejowej i inne. (p)

TEATR

Ś. p. Natalia Siennicka. Z Warszawy pisał nam: Zmarła tutaj jedna z najgłośniejszych aktorek polskich z przed lat kilkunastu: Natalia Siennicka. Obdarzona niezwykle świetnymi warunkami postaci, głosu i temperamentu scenicznego, rozpoczęła karierę aktorską bardzo młodo, w teatrach prowincjonalnych, rychło jednak zwróciła na siebie uwagę i przeszła na sceny stałe, odnosząc niezwykle sukcesy. Z Łodzi zaangażowano ją przy końcu lat dziewięćdziesiątych do Lwowa, później do Krakowa, gdzie za Pawlikowskiego i za Kotarbińskiego świeciła triumfy w rolach salonowych, potracając z równym powodzeniem o repertuar poetycki. Jej Kiełniczka w „Snie srebrnym Salomei” była wielką kreacją tak tak samo jak hrabina Idalia w „Nowej Dejanirze” itd. Z Krakowa przeniosła się do Warszawy, gdzie również stała się szybko podpora repertuaru, jako aktorka wielkiej klasy. Po wojnie wracała jeszcze parokrotnie na scenę, angażowana przez dyr. Szyfmana, lecz na stałą pracę nie starczyło już świetnej artystce nerwów i sił. Z ś. p. Siennicka schodzi do grobu jedna z wielkich gwiazd tej świetnej pleiady aktorskiej, do której zaliczali się między innymi Kamiński, Roman Przybyłowicz, Tekla i Irena Trapszo, Ludwik Wostrowski, Jadwiga Mrozowska itd.

Z teatru bydgoskiego. Z Bydgoszczy pisał nam: Po „Liljach” Morstina wystawił teatr nasz „Figle polityczne”, krotoczwile Bernarda i Athisa, która zyskała świeży sukces na kilku scenach polskich, lecz w Bydgoszczy się nie przyjęła. Za to „Zle kochana” Jacinto Benevente miała duże powodze-

nie, głównie dzięki P. Podgórskiej-Dybińskiej w roli Rajmundy, oraz Kwiatkowskiemu, Lenkowi, Sarneckiej i in. Wydarzeniem artystycznym stały się „Skalmierzanki” J. N. Kamińskiego, znana komedjo-opera, którą wskrzesił przed paru laty Teatr Bogusławskiego w Warszawie. P. Zoner, obecnie członek zespołu bydgoskiego, brał udział w inscenizowaniu „Skalmierzanek” przez dyr. Schillera i doświadczenie swoje spożytkował jako reżyser i aktor (w roli Ekonomia). Krytyka wyróżniła nadto szereg artystów, między nimi p. Zabczyńską, Dominika i in. podnosząc świetność wystawy, dotychczas w Bydgoszczy nie oglądaną i ciekawą styl inscenizacji. „Skalmierzanki” stały się dużym sukcesem artystycznym i kasowym. Ostatnią premjera była komedja „Gdybym chciała” z p. Kopcowską jako Zermęną i Kwiatkowskim jako Filipem. Obecnie przygotowuje się Rapackiego obraz historyczny „Odsiecz Wiednia.”

MUZYKA

Jubileusz „Lutni” toruńskiej. Najlepszy zespół chórowy „Pomorskiego Związku Kół Śpiewackich”, towarzystwo śpiewackie „Lutnia” w Toruniu obchodziło w tych dniach 25-lecie swego założenia, i zarazem jubileusz swego prezesa p. Makowskiego, sprawującego swój urząd już lat dwadzieścia. Zasługi Towarzystwa nie są tylko natury artystycznej, jego działalność w czasach niewoli miała także wielkie znaczenie narodowe. „Lutnia” była ostoją ducha polskiego na Pomorzu, nie uszła też prześladowań i szykan Niemców. W roku 1912 prokuratorja wdrożyła postępowanie sądowe przeciw p. Ludwikowi Makowskiemu. Tegoż roku policja w obawie przed polską pieśnią zabroniła publicznego obchodu w Zielone Świąta, przygotowanego przez „Lutnię”. Żywej zawsze inicjatywie prezesa p. Makowskiego ma też Tow. w dużej mierze do zawdzięczenia swój obecny rozkwit artystyczny. (z)

Ruch muzyczny w Warszawie. Filharmonja warszawska rozpoczęła w ubiegłym tygodniu swoją działalność koncertową w nowym, jubileuszowym sezonie. Koncert inauguracyjny przyniósł program wyłącznie polski. Odegrano pod batutą p. Grzegorza Fitelberga: „Powracające fale” Karłowicza, „Anhelliego” Różyckiego, „Mamidla” Rogowskiego, uverture do op. Stankowskiego „Marja” i koncert fortepianowy f-moll Chopina. Solistą wieczoru był p. Egon Petri.

Koncertem tym Filharmonja rozpoczęła swój 25 sezon. Uroczystość jubileuszowa przewidziana jest na początek listopada. Jak się zdaje głównym kierownikiem orkiestry będzie w bież. roku p. Fitelberg, co przynajmniej gwarantuje pewien kierunek w pracy artystycznej przyszłego sezonu. W sali konserwatorium cykl tegorocznych koncertów zainauguruje słynny skrzypek Vasa Prihoda. (z)

PISMA NADESŁANE

Sztuka i życie, miesięcznik wydawany staraniem Komisji Międzyzwiązkowej Kulturalno-artystycznej. Z treści nr. 5: Jan Kasprowicz. — Zasadnicze kształty teatru (F. Siedlecki). — Nowoczesna architektura. Nowa opera polska. — Słów kilka o skarbie narodowym literatury, nauki i sztuki (J. N. Miller).

„Wychowanie Fizyczne” kwartalnik, poświęcony higienie szkolnej kształceniu cielesnemu w domu, szkole, armji i stowarzyszeniach, red. nac. Prof. Uniwers. F. Piasecki. Opuścił prasę nr. 4 rocznika VII, który zawiera m. i. artykuły: Dra T. Drabczyka o rozwoju fizycznym abiturjentów gimnazjalnych, prof. Padlewskiego o epidemji szkarlatyny, kapt. Jungrowa o wych. fiz. i sporcie w Finlandji, por. Ciepielowskiego o pięcioboju Centr. Szk. Gimn. i Sport. w Poznaniu, kpt. Barana o sporcie polskim, dalej oceny nowych książek polskich i obcych, streszczenia, sprawozdania z towarzystw, instytucyj i zjazdów, z ruchu ćwiczebnego ustawy, rozporządzenia i przepisy, notatki bibliograficzne, na mównicy, kronika.

„Zdrój”, pismo młodzieży polsko-katolickiej. Treść nr. 10: O potrzebie organizacji i pracy stowarzyszeń młodzieży. — Pamiętna rocznica św. Franciszka z Assyżu. — Św. Jan Kanty. — Warunki pracy umysłowej. — Międzynarodowy Kongres skautów z udziałem harcerstwa polskiego. Z życia młodzieży.

DZIAŁ GOSPODARCZY

O programie gospodarczym Polski

Pod powyższym tytułem ukazała się praca dr. Ferdynanda Zweiga, nagrodzona pierwszą nagrodą na konkursie Banku Gospodarstwa Krajowego na temat, podany w nagłówku, i nakładem tegoż banku.

Praca ta, jako nagrodzona pierwszą nagrodą, powinna odpowiadać zasadniczo założeniu konkursu, mianowicie być praktycznym doradcą dla banku w jego polityce kredytowej, przyczem powinna wskazać, w jakim stopniu i które dziedziny należy popierać i w jakiej kolejności, z określeniem nawet stopnia, w jakim pomoc publiczna dla danej gałęzi jest wskazana. Poruszając na naszych łamach na wstosne kwestie omawianego konkursu, stwierdziliśmy, że droga konkursu pożądanego celu się nie osiągnie, a to z tego prostego względu, że jeden człowiek nie jest tak uniwersalny, aby mógł dać i to w ciągu krótkiego czasu, przewidzianego na napisanie pracy konkursowej, odpowiedź na żądane pytania. Przewidywaliśmy, że wynikiem konkursu będzie mniej lub więcej prac o charakterze rozważań akademickich bez praktycznego znaczenia.

Tak się też i stało. Praca dra Ferdynanda Zweiga, aczkolwiek w swej konstrukcji i metodzie rozważania na dany temat jest pracą nawiąskroś dobrą, nie stanowi jednak tego, czego żądały warunki konkursu, bo nie mogła w żadnym razie odpowiedzieć zadaniu, jako przechodzącemu sił jednego człowieka. W danym wypadku znów postąpiliśmy dosyć lekkomyślnie, zdając się w znalezieniu programu gospodarczego, zadaną pierwszorzędnej doniosłości z punktu widzenia urabiania naszej przyszłości gospodarczej, na los konkursu, ponieważ więc na los szczęścia, zamiast zabrać się do mroźniejszej pracy zbiorowej, zorganizowanej specjalnie dla tego celu, nawzór odpowiednich poczyną gdzieindziej w razie konieczności ustalenia jakiejś metody postępowania w stosunku do zjawisk ogólnogospodarczych kraju.

Bez przeprowadzenia szczegółowych badań we wszystkich komórkach naszej gospodarki przez specjalistów według z góry ułożonego planu, potem bez uzgodnienia zebranych materiałów przez specjalne ciało zbiorowe, opracowania programu gospodarczego spodziewać się nie należy. W inny sposób do sprawy tej przystępować, upraszając ją sobie, zdobyliśmy mylnie zapatrywania na niektóre kwestie, n. p. na rolę niektórych z dóbr produkcyjnych w obecnych warunkach kraju, przez co naraził kraj na straty i spotęgujemy przesilenie. Bo czyż można dać głowę za wszystkie twierdzenia dra Zweiga, zamieszczone w jego pracy, o poszczególnych działach gospodarki krajowej? Czy nie są one oparte na powierzchownym badaniu, utartem zdaniu, tradycji, nie licząc się z obecnymi warunkami i t. d.? Przecież autor pracy konkursowej sam nie jest specjalistą we wszystkich dziedzinach. Uważamy natomiast, że praca, oparta na dociekaniach specjalistów, stanowiąca zresztą ostatecznych dociekań, miałaby inną wartość, więcejby dawała gwarancji niewzruszoności rzeczowego układu sił w gospodarce krajowej.

Konkurs więc nie dał praktycznych wyników, z wyjątkiem chyba tylko okazania poparcia przez nagrody pieniężne interesującym się studiami nad gospodarczym życiem kraju. Ale ten wynik jest zbyt skromny w stosunku do naczelnego założenia konkursu. Uważamy, że na podobne tematy konkursów rozpisywać nie należy, gdyż w ten sposób nietylko nic nie osiągniemy, ale w oczach zagranicy przedstawimy się w roli dyletantów, upraszając sobie zjawiska i dążących do rozwiązania naczelnich zasadnień państwa nader prostymi sposobami.

Konkursy są dobre dla dokonywania wynalazków, natomiast są biedną drogą do rozwiązania zawiłego zagadnienia z zakresu urzędowania, usprawnienia i sposobu administrowania dziedzinami już istniejącymi, co do których potrzebna jest szczegółowa fachowa znajomość drobiazgów. Jeżeli Bank Gospodarstwa Krajowego chce podjąć się chlubnego zadania co do opracowania programu gospodarczego kraju, powinien stworzyć specjalny u siebie dla tego celu resort, któryby akcje zorganizował i celowo poprowadził. Innego sposobu na to niema.

SPRAWY PODATKOWE

(p) Powoływanie płatników na posiedzenia komisji. Min. Skarbu przypominał przepis ustawy o podatku przemysłowym, według którego płatnik winien być zawiadomiony o terminie wyznaczonym do rozpatrzenia odwołania przynajmniej na 8 dni przed posiedzeniem komisji, o ile w odwołaniu wyraził życzenie złożenia przed komisją ustnych wyjaśnień. Celem umożliwienia płatnikowi należytego uzasadnienia odwołania, należy mu udzielić informacji o konkretnych danych, dotyczących obrotu, na których ten wymiar był oparty. Za konkretne dane nie uważa się materiału zbranego w drodze urzędowych dochodzeń, lecz wyłącznie materiał, zebrany w myśl artykułu 44—47 ustawy o podatku przemysłowym. Informacji tych nie może płatnik domagać się piśmiennie, lecz urzędy skarbowe będą ich udzielały w krótkiej drodze na ustne żądanie płatników. (m)

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) Kurs złotego. Na wczorajszym zebraniu giełdy walutowej w Warszawie były zwykłe osiągnięty Włochy i Paryż, inne natomiast wykazywały drobne odchylenia. Podwyższono wczoraj dolara o 2 grosze. Ilość ogólnych obrotów wynosiła 400.000 dolarów, z czego 10% przypada na gotówkę, a około 1/4 na walutę amerykańską wozółe. Zapotrzebowanie zostało całkowicie pokryte przez Bank Polski, który płać nadal utrzymał kursy, a więc 8.95 za gotówkę i 8.98 za przekazy. W obrotach prywatnych utrzymuje się kurs 9.03% w placeniu. Dziś rano kurs dolara w obrotach prywatnych wynosił w Warszawie — 9.04%, zaś złoty w Gdańsku w stos. do dolara 9.02.

(k) Cene złota ustalono na dziś w wysokości zł 5.9816 za gram, czyli 1 złoty w złocie równa się 1.7366 zł obiegowym.

(k) Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski. Oddział w Poznaniu, płać dziś za 100 mk. 213.80 zł i za 100 guld. gd. — 173.25 zł.

(k) Zebranie plenarne Izby przemysłowo-handlowej w Poznaniu odbędzie się w dniu 11 października p. r. o godzinie 8 wieczorem na sali posiedzeń Izby przy ulicy Mickiewicza 31.

(k) O eksport produktów rolnych do Szwajcarii. Min. Przemysłu i Handlu nadesłało do Związku Towarzystw Kupieckich w Poznaniu komunikat, w którym zwraca uwagę sferom zainteresowanym, że Szwajcaria jest dobrym rynkiem zbytu dla wszelkich produktów rolnych, jak zboża, ziemniaków, paszy dla bydła. Wobec silnej konkurencji krajów ościennych na tamtejszym rynku w rachubę wchodzić mogą tylko pierwszorzędne gatunki towaru. Obok gatunku artykułu duża rolę odgrywa w stosunkach handlowych polsko-szwajcarskich sposób załatwienia zamówień. Kupiec szwajcarski przywykł do bezwzględnej słowności, bezwzględnej odpowiedzialności na wszelkie zapytania w sposób ścisły, nie dający pola do wątpliwości i nieporozumień. Oferty powinny zawierać bezwzględnie dokładne ceny, z terminem zobowiązania lub bez warunków dostawy (płatności) i t. p. Wskazaniem jest załączyć próbkę. Min. Przemysłu i Handlu przesłało również spis firm szwajcarskich, importujących zboże, które można obejrzeć w Sekretariacie Związku Towarzystw Kupieckich w Poznaniu, ulica Pocztowa 31.

(k) W sprawie ubezpieczania się od odpowiedzialności cywilno-prawnej i od gradobicia. Wielkopolskie Tow. Rolnicze nadsyła następujący komunikat: Przypominamy pp. Członkom, że zawarliśmy z Bankiem i Towarzystwem „Vesta” umowę, według której ubezpieczeni w tych Towarzystwach członkowie nasi mają znaczne ulgi w wymiarze składek (premi) ubezpieczeniowych, a mianowicie otrzymywać będą ubezpieczeni od gradu 5% opustu od składek zasadniczych, a dalsze 5% jeżeli członek nasz ubezpieczy w „Vescie” inwentarz i krescencje (zbiory od ognia). Dalej otrzymywać będą członkowie nasi od Banku „Vesta” przy ubezpieczeniach od odpowiedzialności cywilno-prawnej opusty od składek taryfowej, a mianowicie: a) od ubezpieczeń 10-letnich oprócz normalnego 10% rabatu dodatkowo tytułem ulgowego rabatu 10%, b) od ubezpieczeń 5-letnich 10%, c) od ubezpieczeń 1-letnich 5%, d) od ubezpieczeń w dniu dzisiejszym już zawartych 2%.

Dowiadujemy się, że przebieg tegorocznej kampanii gradowej był dla „Vesty” bardzo korzystny. Składek zebrano złotych 2.500.000. Szkody były stosunkowo małe, tak, że „Vesta” pobierać będzie w myśl uchwały Rady Nadzorczej od ubezpieczonych w dziale gradowym według systemu A. tylko 25% składki dodatkowej. Z tego wynika, że system z uzupełniającymi składkami, praktykowany w naszej dzielnicy przez kilkadziesiąt lat, należy uważać dla ubezpieczonych za nader korzystny i sprawiedliwy w porównaniu do systemu ubezpieczeń gradowych za stałą składkę. Możemy się też podzielić wiadomością z naszymi Członkami, że według udzielonych nam informacji przez Dyrekcję „Vesty” została I. rata odszkodowań, która jest płatna dopiero 15 października, już w lipcu, a częściowo w czerwcu całkowicie wypłacona. II. ratę płatną 31 grudnia r. b. wypłaca „Vesta” już teraz bez potrącenia jakiegokolwiek dyskonta za przedterminową wypłatę. Do 15 października będą wszystkie wypłaty także II. raty dokonane.

Nieoficjalne notowania.

Według doniesień prywatnych w nieoficjalnych kursach przedgielowych handlowano (Nowy Jork i Londyn za jednostki, wszystkie inne za sto).

Warszawa, 8. 10. godz. 9 rano. Nowy Jork 8,98; Londyn 43,66; Paryż 26,04; Praga 26,66; Holandia 360,20; Szwajcaria 173,81; Sztokholm 340,50; Wiedeń 126,94; Włochy 34,72.

Warszawa, godz. 9,10. Nowy Jork 9,04%. Tendencja mocna.

Gdańsk, 8. 10. godz. 10. Warszawa 57,05; 100 zł 57,15; dolar 5,15 na Warszawę 9,02.

Urzędowa Cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

z dnia 8 października 1926 r.

Warunek: Handel hurt. fr. st. zał. ładunki wag. dost. zaraz za 100 kg w złotych.

Złoto	33,00—34,00
Pszennica	41,50—44,50
Jęczmień	25,00—27,00
Jęczmień browarowy	30,00—33,50
Owies	25,00—26,50
Mąka żytnia 70% z wł. stand.	50,75
65% „	52,25
Mąka pszenna 65% „	66,50—69,50
Otręby żytnie	20,25—21,25
Otręby pszenne	22,00
Rzepak	64,00—67,00
Ziemniaki jadalne	6,60—7,00
Ziemniaki fabryczne	5,50—5,70
Groch Viktorja	65,00—80,00
Gorzczyca	60,00—80,00

*) Cena transakcyjna; ceny bez gwiazdki informacyjne.

Uspokojenie spokojne.

UWAGI: Groch Viktorja w wyborowych gatunkach ponad notowania.

Specjalne gatunki ziemniaków jadalnych ponad notowania; ziemniaki fabryczne wysoki procent ponad notowania.

Obecna waga standardowa: a) na żyto poznańskie i pomorskie 690,5 gr (116,8 f. w. h.), b) na pszenicę poznańską i pomorską 741,5 gr (125,6 f. wagi hol.), c) na jęczmień browarowy pozn. i pomorski 671 gr. (113 f. w. h.).

Notowania maki żytniej na podstawie ustalonego standardu.

TARGOWICA MIEJSKA.

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 8. 10. 1926. Spędzono wołów —, buhajów —, krów —, bydła 53, świń 385, cieląt 87, owiec 327, kóz —.

Razem 852 zwierząt.

Ceny loco targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi.

Płacono za 100 kg żywej wagi za:

Owce:	
Opasy polne:	
a) jagnięta tuczone	120
b) liche jagnięta i owce	110
c) miernie odżywione skopy i owce	80
Świnie:	
b) pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	238—240
c) pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	230
d) pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	224
e) mięsiste świnie ponad 80 kg.	210—220
f) maciory i późne kastraty	180—220

Przebieg targu spokojny.

KRONIKA SPORTOWA

BOKS.

Spotkaniem anglo-francuskim inaugurował sezon bokserski cyrk paryski. W wadze muszej zwyciężył w 12 rundach na punkty w walce rewanżowej po raz drugi doskonały zawodnik francuski Mascart Anglika Harry Corbett. W wadze ciężkiej również na punkty w 10 rundach triumfował Anglik Gipy-Daniels nad Barrickiem z Marsylii.

LEKKA ATLETYKA.

Mecz Poznań — Warszawa ma za-

pewniony jeden z najważniejszych czynników powodzenia, a mianowicie sprawność organizacyjną, do której przyzwycał nas wszystkie imprezy, odbywające się na Stadionie Wojskowym. Wszystkie zatem konkurencje będą rozegrane w szybkim tempie, jedna za drugą bez żadnych przerw, a byprogram skończył się przed zapadnięciem zmroku; na terenie porobi się odpowiednie znaki orientacyjne dla publiczności, która ponadto będzie informowana wyczerpująco przez specjalnego wywoływacza; nad całością kształtem mecz uogólny kierunek ma kpt. Jan Baran, który zarazem jest głównym sędzią; nazwiska innych, podamy jutro. Zawodnicy z Warszawy przyjeżdżają w znanym już składzie w sobotę wieczorem, jeżeli zatem pogoda dopisze, będziemy mieli cały szereg niezmiernie ciekawych walk i trudno powiedzieć komu przypadną nagrody „Kurjera Poznańskiego”: Kandydatami z szeregów Wielkopolan najpoważniejszymi są — Szwarc, Urbaniak i Adamczak; najlepszy natomiast wynik w ogóle mogą osiągnąć — Baran II, Grunner, Kostrzewski, Freyer, Rzepka, Cejzik, a nawet ktoś z niewymienionych ma doskonałą sposobność zrobić niespodziankę. Zobaczymy w niedzielę!

PIŁKA NOŻNA

Sensacyjne spotkania odbędą się w nadchodzącą niedzielę, a mianowicie: Warszawa — Poznań (w stolicy), o puhar „Gazety Warszawskiej Porannej”, G. Śląsk — Warszawa (na Śląsku) o puhar „Głosu Codziennego”, wreszcie w Krakowie spotka się „Pogoń” z „Wiśłą”, przyczem pierwszy mecz tych drużyn odbędzie się w sobotę.

TENNIS

Plaga zawodowstwa zatacza niestety coraz szersze kręgi, zwłaszcza w Ameryce: oto porzucili amatorstwo Howard Kinsey, Harvey i Snodgrass.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Koło śpiew. „Gęźba”, Poznań-Wiśniary. Zebranie miesięczne odbędzie się w sobotę, dnia 9. b. m. o godzinie 7.30 w lokalu p. Jedroszkowiaka w Urbanowie.

— Związek Marynarzy. Dnia 9. b. m. odbędzie się zebranie Związku o godzinie 7.30 wieczorem na sali p. Jarockiego, ul. Masztalarska.

— Stowarzyszenie św. Zyty, Wodna 8, ogłasza, że na życzenie wielu pań założony został telefon — nr. tel. 29-62. Biuro otwarte codziennie od godziny 10—12 przed poł., po południu od godz. 4—6.

— Tow. Obywateli z Obczyzny urządza zabawę w sobotę, dnia 9. b. m. w lokalu p. Jarockiego; początek o godz. 8 wiecz.

— Filja pracowników miejskich Chrz. Zjedn. Zaw. Zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 10. b. m. o godzinie 11.30 przed południem w salce sekretariatu przy ulicy Skarbowej 12.

— Tow. Piętrzym. Piętrzymkę jubileuszową urządza się dla członków i ich rodzin w niedzielę, dnia 10. b. m. Piętrzymka wychodzi z Katedry. Punkt zborny o godz. 2 na placu Tumskim.

— Towarzystwo Ogrodnicze Poznańskie. Zebranie miesięczne odbędzie się w niedzielę, dnia 10. b. m. o godzinie 3 po południu u p. Jarockiego, Masztalarska 8.

— Chór kościelny im. ks. dr. Surzyńskiego przy kościele św. Małgorzaty na Śródcie urządza w niedzielę, dnia 10. b. m. wieczorek taneczny na sali Domu Katol. Początek o godzinie 18.

— Katolickie Towarzystwo Robotników Polskich przy Farze. Zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 10. b. m. o godzinie 15 na sali Dominikańskiej 00. Jezuitów.

— Wielkop. Tow. Hodow. gołębi „Polonia”. Plenarne zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 10. b. m. o godzinie 10 rano w lokalu posiedzeń przy ul. Wielkie Garbary u p. Młodczyńskiego.

Koniec części redakcyjnej.

Za rękopisy niezamówione Redakcja nie odpowiada.

Szkoła tańców A. Szykego
dyplomowanego członka akademii paryskiej profesorów tańca.
12 i 15 X. rozpoczynamy nowe kursy początkujący i uzupełniający. Dla studentów ceny zniżone. Zapisy przyjmują codziennie od 4-8 w niedzielę od 12-3.
Kwiatowa 4, parter lewo.
zw 5511

MOTORY

DIESELA — ROPOWE
NAFTOWE — BENZYNOWE
BENZOLOWE — NA GAZ
Z KOKSU, TORFU, DRZEWA

DEUTZ

PRZEDSTAWICIELSTWO POZNAŃ
ul. Spokojna 12 — Tel. 62-53.
zw 5515



W środę, 6 października 1926 r. o godz. 17 rozstała się z tym światem, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza i najdroższa nigdy niezapomniana żona, najtroskliwsza mamusia, kochana córka, siostra synowa, szwagierka i ciocia, ś. p.

z Strzeckich

Pelagia Jarosz

przeżywszy lat 27. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 10 października o godz. 15 z kościoła 7 Okręg Szpitala na cmentarz garnizonowy, o czym zawiadamiają wszystkich Krewnych i Znajomych

w głębokim i nieutulonym żalu pograżeni

stroskany mąż z dziećmi i rodzina.

Poznań, Solacz, Żnia.

dw 2449



W czwartek, 7 b. m. o godz. 1 po południu zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz ukochany brat, szwagier, wuj, ś. p.

Aleksander Piątkowski

przeżywszy lat 49. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 10 b. m. o godzinie 2,45 po południu z kaplicy cmentarnej w Górczynie, o czym donosi

zw 5227

w ciężkim smutku pograżona

rodzina.

Zakład pogrzebowy „Cerefonta”, ul. Towarowa 25 tel. 31-30.

Do wiadomości!

Szan. Klienci donoszę, iż spółnik mój p. Z. Kucner z dniem 1. 10. 1926 r. ze spółki wystąpił i

ZAKŁAD JUBILERSKO-ZŁOTNICZY

jako jedyny właściciel nadal prowadzić będę

Z poważaniem **A. Praute**

Stawianiem moim będzie Szan. odbiorców sumienna, rzetelna oraz fachowa obsługa przy cenach bezkonkurencyjnych zadowolić i proszę o łaskawe dalsze poparcie mego przedsiębiorstwa

A. Praute

Zakład jubilersko-złotniczy, Poznań, ul. Wrocławska 19 ptr.

Książkowa

potrzebna od 15. X. lub 1. XI. Zgłoszenia z fotografią, odpisami sw adectw i podaniem pensji przy wolnym stole i stencji uprasza:

Józef Bernard, Rogowo (Wlkp.) skład bławatów.

zw 5503

Potrzebna zaraz na majątek z kilku folwarkami kasjerka-korespondentka

siła rutynowana, znająca dobrze książkowość prawdziwą, zestawienia bilansów rocznych, sprawy sołeckie, kasy chorych oraz biegle i poprawnie pisząca na maszynie. Osoby wykwaifikowane, bezwzględnie sumienne, uczciwe i pracowite zechcą się zgłaszać i odpisy świadectw nadsyłać pod adr.:

Majątność Szamotuły-Zamek, (Wlkp.)

W administracji miejskiej miasta Środy wakuje z dniem 1 stycznia 1927 r. posada

samodzielnego technika budowl.

z uposażeniem grupy IX urzędników państwowych oraz 15% dodatkiem komunalnym. Zgłoszenia z życiorysem oraz ewent. odpisami świadectw należy skierować do dnia 30 października r. b. do Magistratu m. Środy. dw 2425

Doskonałego

fachowca żelazniaka

obeznanego na wskroś z branżą, starszego trzeźwego na kierownicze stanowisko (zastępcy szefa) poszukuje się zaraz do składu żelaza. Warunek prima referencje, dokładna znajomość branży, praca na samodzielnym kierowniczym stanowisku. Oferty do „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr 40,776 Pw 946-40,776

Dobrze zaprowadzonych

zastępców

do sprzedaży gdańskich ryb wędzonych i konserw poszukuje się zaraz na Poznań, Bydgoszcz i większe miasta Pomorza. Łaskawe oferty z podaniem referencji uprasza się pod zw 546 do eksp. Kurjera.

Potrzebuje się zaraz młodszy EKSPEDJENTA

z branży bławatów i konfekcji, który dekoruje okna i włada dobrze językiem niemieckim. Oferty z dołączeniem fotografii, odpisem świadectw i podaniem wymaganej pensji uprasza się pod

EDMUND GLAZIK, Sepolno.

Dla słabych i chorych:

wina naturalne,

pokrzepiające,

w niezrównanym wyborze,

polecają

NYKA & POSŁUSZNY

Poznań, Wrocławska 33-34.

Tel. 11-94

Pw 998-3,70

Kapusty

czysto-białej kupujemy większą ilość. zw 5501

Kwaszarnia Kapusty,

Dąbrowskiego nr. 38,

telefon 6148.

Szukam w ruchliwym mieście prowincjonalnym

LOKALU

składającego się ze składu i mieszkania na parterze. Oferty skierować do ekspedycji niniejszego pisma pod zw 5500

Najlepszego systemu

maszynę do wykroju konfekcji

sprzedam wraz z motorem elektrycznym.

K. KUŻAJ,

ul. 27. Grudnia 9. Centrala Dywanów.

Pw 2968-40,810

Taksa samochodowa

Fiat 501,6/21 K. M., z zegarem i koncesją, gotowy do jazdy, zaraz do nabycia. Oferty do biura ogłoszeń „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 40,780 Pw 2968-40,810

Prywatna Szkoła Rysunków i Malarstwa zw 5506

Artysty - Malarza

Hr. K. Plater-Zyberka

plac Wolności 17, IV.

Przyjmuje zapisy codziennie przed południem.

Kurs rozpoczęty.

Książkowa

z długą praktyką, pisząca również na maszynie, poszukuje jakiegokolwiek

stanowiska.

Łaskawe oferty do Kurjera pod zw 5507

Poszukuje się kilka

wymownych pań

z znajomością języka polskiego i niem. do zbierania adresów. Oferty uprasza się składać do Kurjera pod zw 5565

FERRUMKEL sp. z ogr. odp.

Poznań, ul. Klasztorna 21.

Potrzebuje jeszcze kilka

dzielnym przedstawicieli

na woj. Poznańskie, Pomorskie i Śląsk. Panowie wymowni, którym zależy na stałym stanowisku mogą w przyszłości otrzymać awans na inspektorów firmy. (Kaucja pożądana) Zgłoszenia w godz. służbowych od 8-1 od 3-6 po połud. W sobotę od 8-3. zw 5510

POMOCNIK

dzielnym ekspedjent, dobry dekorator, siła pierwszorzędna z branży artykułów męskich potrzebny od 1. 11. 1926. Oferty z podaniem pensji do „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 55,137

CAŁKOWITA WYPRZEDAŻ!

Celem powiększenia mego handlu dywanami przy ul. 27 Grudnia 9, likwiduję w zupełności mój oddział konfekcji męskiej położony przy ul. Wrocławskiej narożnik St. Rynku.

Niebywała okazja zaopatrzenia się na zimę w dobrą odzież. — Wyprzedaję poniżej ceny kosztu.

Kupujący oszczędza

40%

Tylko własny rzetelny wyrób.

Ubrania - Płaszcze - Palta - Jopy - Spodnie.

Pw 2773/4-40,803/4

DLA SMAKOSZA!

COGNAC RAYNAL

V. O.
V. S. O. P.
1875

DLA SMAKOSZA!

Inteligentna panienka z praktyką biurową poszukuje posady

BIURALISTKI

zaraz możliwie w biurze adwokackim. Łask. zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zw 5514.

Radjomechanika

działnego fachowca poszukujemy zaraz Centrala Budowy Telefonów Idaszak i Walczak Poznań, plac Św. Krzyski 1.

Książkowego-bilansiste

biegłego w ustawianiu bilansów i korespondencji, reprezentacyjnego, zupełnie zaufanego poszukuje natychmiast poważne przedsiębiorstwo. Wyczerpujące piśmienne zgłosz. do „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 40,812. Pw 2973-40,812

Maszynistki stenotypistki

siły pierwszorzędnej poszukuje natychmiast poważna firma. Oferty do biura ogłoszeń „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 40,792 Pw 2967-40,792

BUDYNKI

nadające się na różne przedsiębiorstwa przy przyległej własnej bocznicy do wynajęcia. Zgłoszenia przyjmuje Administracja Nieruchomości Józefa Draheima przy ul. Dąbrowskiego nr. 85, telefon 6431. zw 5470

SKŁAD

z nowym kompletnym urządzeniem nadającym się na skład bławatów, kolonialny lub podobny z mieszaniem trzy pokojowym od 1 listopada r. b. do wynajęcia. zw 5502

Filipczak, Krotoszyn, ul. Koźmińska 18.

Paloty męskie
czarne
z aksami kołnierza
od zł. **49.**

Paloty męskie surdutowe
od zł. **58.**

Praszcze męskie kolor
modny kraj z paskiem
od zł. **32.**

Jupy II rz. w znanym
dobrym wykonaniu
od zł. **19.**

Jupy sportowe
męskie od zł. **22.**

Ubrania I i II rz. męskie
kolor. i gran. od zł. **28.**

Ubrania sportowe
najnowsze fasony
od zł. **35.**

Spodnie w paski
piękne desenie
od zł. **6.50**

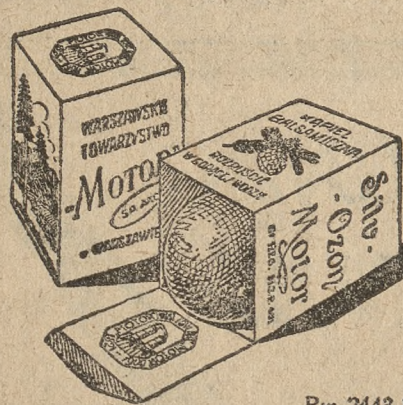
Na sezon jesienno-zimowy
kupuj tylko odzież
męską i dla chłopców marki
gdyż jest najtańsza
i najlepsza!

T. Lisiecki
POZNAŃ Stary Rynek 77.

W dziale materiałów
dzienny napływ
ostatnich nowości.

Znany pierwszorzędny
oddział miarowy.

Futra sportowe i spacerowe, w olbrzymim wyborze, po cenach bezkonkurencyjnych.



SILV-OZON „MOTOR”

Środek do przyrządzenia
orzeźwiających kąpeli
igliwiowo balsamicznych
(w kapsułkach żelatynowych i w płynie).

Do nabycia w aptekach, perfumeryjach i drogerjach.

Pw 2443-38,411

Szukam pokoju

ładnie umeblowanego z centraln.
ogrzewaniem ewent. z oddzielnym
wejściem w okolicy St. Ryka lub
pl. Wolności. Oferty do Kurjera
Poznańskiego zw 5521

KSIĄŻKOWA.

kasjerka. z dłuższą praktyką po-
szukuje zaraz posady. Łaskawe
oferty do Kurjera zdw 34 022.

EKSPEDJENTKA

branży bławatnej i towarów krót-
kich. biegła w swym zawodzie
poszukuje posady za małym wy-
nagrodzeniem. Oferty Kurjer
zdw 33 834

Skład bławatów

w mieście powiatowym od dawnych lat zaprowa-
dzony, ze stałą lepszą klientelą, znajdujący się
w rynku, **zaraz do sprzedania**. Ewentualnie
przyjmę wspólnika z gotówką do 25 000 złotych.
Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod zw 5518

W sprawie upadłościowej nad majątkiem firmy „Sto-
ma” Tow. Akc. w Poznaniu odbędzie się dalszy termin ba-
dawczy
dnia 12 października 1926 r. o godz. 12
w pokoju 23 podpisanego Sądu.
Poznań, dnia 1 października 1926 r. nw 2033
Sekretariat 2a Sądu Powiatowego.

Sprzedż willi w Puszczykowie.

Zarząd Og. Kolejowej Kasy Chorych w Poznaniu, Wały
Zygmunta Starego nr. 4 zamierza sprzedać swą willę w Puszczy-
kowie, zarejestrowaną w ks. edze wieczystej Sądu Powiatowego
w Poznaniu w tomie III, karta 87. **Mieszkanie 4-pokojowe**
zaraz wolne.

Oferty w kopertach zamkniętych, zaopatrzone w napis
„Oferta na willę w Puszczykowie” uprząza się składać względnie
przesłać do dnia 16. X. 1926. na ręce Przewodniczącego Zarządu
Kolejowej Kasy Chorych w Poznaniu. nw 2025
Otwarcie ofert nastąpi w dniu 20 października 1926 r. Za-
rząd Kolejowej Kasy Chorych zastrzega sobie wolną rękę w wy-
borze ofert. Oferty nieuwzględnione zostaną bez odpowiedzi.
Informacji udziela się w Poznaniu w Gmachu Dyrekcji
Kolei Państwowych, pokój nr. 221 w godzinach przedpołudniowych,
w Puszczykowie: na miejscu u zawiadowcy p. Czarlińskiego,

Wielka licytacja!

W poniedziałek, dnia 11 b. m. o godzinie 11 przed
południem sprzedam z powodu likwidacji za gotówkę:

**Cale urządzenie warsztatowe kuźni z za-
pasem jak 300 lemięszy, odkładnie, widły,
szpadle, wagę decymalną, aparat do spa-
wania, 2 opony i winę samochodową,
2 opony, latarkę, siedzenie, syrenę i aku-
mulatory motocyklowe, żniwiarkę (Ekert),
kultywator o 11 nożach, brony i około
100 różnych przedmiotów.** rw 239/40

Siwka, Piątkowo przy Poznaniu.

Licytacja przymusowa.

W czwartek, 14 października r. b. o godzinie 12
w południe przy ul. Marclego Mottego nr. 3 na podwórzu
spedytora pana Kleczewskiego sprzedam publicznie najwięcej
dającemu za gotówkę:

**traktor „Feldbank”, fabrykat
firmy H. Lanz, Mannheim, 38 P.S.
z jednym pługiem.**

Traktor jest jak nowy, obejrzeć można go już teraz u spedy-
tora pana Kleczewskiego.

Dojazd tramwajem linii 4 i 5, przystanek ul. Niegolewskich.

Rutkowski, komornik sądowy,
w Poznaniu, ul. Śniadeckich 20.

Dobrowolna licytacja.

Z powod. oddania dzierżawy Chłapowa
a kupna majątku sprzedam w drodze licytacji
w Chłapowie w sobotę, dnia 16 b. m.
o godzinie 11 przed południem zbędne mi
jeszcze inwentarze żywe i martwe a mianowicie:

**18 koni roboczych
20 źrebaków (w drugim i trzecim roku)
5 krów** dw 2448

**2 garnitury parowe
motor benzolowy
czterooosobową karetę b. mało używaną
i rozmaite narzędzia rolnicze.**

Powózki na życzenie na stacji Nekla.

Józef Madaliński, Kluczewo

Już czas zamówić
kolorowe na dzień zaduszny,
lampki i świece do iluminacji na groby
Hurtownie i detalicznie poleca tanio
W. JOZWIAK, POZNAŃ,
ul. Wrocławska 38 — Nowa Drogeria.

Czy zauważyła Pani???

że garderoba przyjaciółek stale świeżo wygląda?
Dlaczego? Bo czyszczą i farbują w firmie

Dr. PROEBSTEL i S-KA

Farbiarnia i chem. pralnia.

Filje: ul. Podgórna 10
„ Fr. Ratajczaka 34
„ Strzelecka 1
„ Kraszewskiego 17
„ Pocztowa 27

Pw 2771/2-40,801/2

**DZIENNIE ŚWIEŻO PALONA
KAWA N° 21**

Specjalna Mieszanka
DOBOROWYCH GATUNKÓW
KAWY ZIARNISTEJ

Świąteczna
NIEDOSIĘGNIJONA
W WYBORNYM SMAKU
I WYDAJNOŚCI

CENA ZA ½ kg zł **7,40**

St. Milachowski

PIERWSZORZĘDNY SKŁAD KAWY
POZNAŃ UL. FR. RATAJCZAKA 40
NARODZINIK UL. 27. GRUDNIA 1.

KAMIENICA

trzypiętrowa z tżema lokalami, położona w cen-
trum handlowym. Miasto powiatowe przeszło 20 tys.
mieszkańców. Sąd okręgowy, wojsko i wyższe
uczelnie. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zw 5519

SKŁAD

z piwnicami w Poznaniu, obecnie handel skór, oddam za zgodą
gospodarza, do objęcia towaru i urządzenia potrzebne ca 12.000 zł
Przytem odda się komisową sprzedaż skór własnej fabrykacji. Pis-
mienne zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 5513

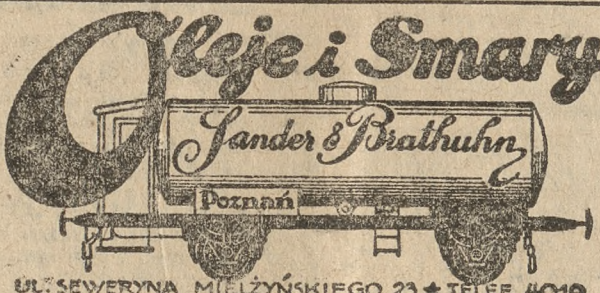
Właściciele Cegieł Nadzwyczajne Walne Zebranie

Związku pracodawców dla wyrobów ceramicznych
odbędzie się 11 bm. 1926 r. o godzinie 11-tej
przed poł. w sali posiedzeń „Sirzechy”, Cechu
Budow. przy ul. Sew. Mielżyńskiego 23, I. p.

Dla ważności spraw prosimy o branie udziału wszyst-
kich właścicieli cegieł, także nieczłonków.

zw 5504

Przewodniczący
St. Mieczkowski



TARTAKI

które mogą przyjąć drzewo do prze-
tarcia, proszę o szczegółowe oferty do
biura ogłoszeń „PAR”, Aleje Marcin-
kowskiego 11, pod nr. 55,144 Pw 2966-55,144

LOKAL BIUROWY

frontowy składający się z 5-ciu
ubikacyj z dwoma wejściami
przy ulicy pryncypalnej zaraz
do wynajęcia. Zgłoszenia do
Kurjera Poznańskiego zw 5463

DROGERJE

dobrze zaprowadzoną i w dobrym położeniu w większym
mieście w Poznaniu kupię za gotówkę. (Mieszkanie
pożądane). Szczegółowe oferty upr się pod „Drogerja”
do Biura Ogłoszeń „PAR”, Bydgoszcz, Dworcowa 72.

Pw 2959-63,534

Napisowy wiersz tłuści 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Dwałamowa średnica strony: milimetr 80 groszy.

Znak oferty (na przykład: z 18 924, a 2 735, d 4 790 i t. d.) = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

SPRZEDAŻE

FUTRA

Blamy, etole, skórkę oraz konfekcje połów w wielkim wyborze po cenach reklamowych nowo otworzony skład futer „Futropol”. Bydgoszcz, Stary Rynek 27. Pracownia kuśnierska pod własnym kierunkiem. Wykonuje także wszelkie przeróbki. upw 1845

ROWERY

od 190 zł połącz. St. Rymkiewicz. Wielkie Garbary 9. dw 2290

ŁÓŻKA

metalowe, dziecięce i dla dorosłych w wielkim wyborze po znanych niskich cenach połącz. L. Krause. Stary Rynek 25/28, obok Starego Ratusza. rw 221

DROGERIE

w Poznaniu z towarami za kilka tysięcy zaraz tanio sprzedam. Szewska 19. dw 31 653

ODKŁADNIE

lemieszce oraz wszelkie artykuły rolnicze. M. Matuszewski, Poznań, Przemysłowa 22. dw 28 898

PIERZE

suche, gotowe pościelce korzystnie „Emkap”. Stary Rynek 79. II. Pw 2733-55.117

CYKLONETA

3 cylindrowa, 3-4 osobowa, zielona skóra wybita, kryta, dobrze utrzymana, korzystnie na sprzedaż. Zgłosz. do Kurjera nr 1997.

BIURKA

debowe, szafa rozkładana tanio na sprzedaż. Stolarnia, Różana 4. Pw 2926/7-40.742/3

CAŁKOWITA

wyprzedaż obuwia z powodu zwinięcia handlu za pół darmo. Słowackiego 20, z placu Asnyka. dw 33 587

MEBLE

jadalnie, sypialnie pokoje meble kuchnie, wielki wybór, sprzedaje tanio na raty Grzybowski, Matejki 7 telefon 66-80. Pw 2105-96.250

DRZEWO

opalone i klasy, suche w sztachach i rżnięte dostarcza po cenie konkurencyjnej franco dom Leon Żurowski, skład drzewa, ul. Raczyńskich 3/4 przy pl. Bernardynskim. Telefon 10-87. Pw 2930-40.753

CUKIERNIE

w śródmieściu, kompletnie urządzone natychmiast sprzedam. — Zgłosz. Kurjer z dw 33 698.

FUTRO

lisy, spód, sprzedam za 200 zł. Cieszkowskiego 5, podwórko, prawo od 10-1. dw 33 987

RADJOAPARAT

2-lampowy, kompletny, najnowszego konstrukcji sprzedam okazanie. Zgł. Kurjer z dw 33 972.

KAMIENICE

w rynku dwupiętrowa, bez długu, 4 oborne składy, 2 mieszkania 5 pokoiowych, przynosiące 10 tysięcy złotych rocznego dochodu, w mieście powiatowym, gdzie wyższe szkoły, sprzedam przy wpłacie 40 tysięcy złotych. Zgłoszenia przyjmują Czesław Iwaszkiewicz, księgarz, Szamotyły. dw 33 994.

SKŁAD

blawatów i towarów krótkich, z brązami w mieście powiatowym, przy ruchliwej ulicy jest do sprzedania. Do objęcia potrzeba 18 tys. zł. Zgłosz. przyjmują Czesław Iwaszkiewicz, księgarz, Szamotyły. dw 33 995

JADALNIA

debową, dużą, nowoczesną, składającą się z bufetu szerokości 2,50 mtr. kredensu, stołu (Buche- way) i 12 krzeseł na sprzedaż. Adamski, Głogowska 108, I wejście, IV. dw 34 081

KOPALNIA

złota. Sprzedam moją posiadłość gdzie się prowadzi przedsiębiorstwo węglowe, zbożowe, sztuczne, nawozów, paszy, drzewa oraz oddi- bór buraków, mam zamiar zaraz sprzedać z obszernymi budynkami Dom 8 pokoi, kuchnia, bojenia kolejowa, waga wozowa. Wzajemne jako wpłacie większe gospodarstwo. Cena podług umowy. Osobiste zgłoszenia przyjmują właściciel Golaszyna, nr. 109, poczta Bojanowo, powiat Rawicz. dw 34 250

GRZYBY

litewskie wysylam całe na sznurkach 11 zł. kr. na pół przekrojone na sznurkach 50 procent, główki 7 zł. kg. Szelung, Bydgoszcz. dw 34 190

FOIŁWARK

400 mórg, 50 łaki, ziemia pszenno- gówna, budynki, inwentarze kompletnie, garnitur parowy, przy mieście sprzedam za 60 000 zł. wpłaty 25 000. Biuro Handlowe Walenty Kossmann, Fredry 6, II. Tel. 32-13. dw 34 193

GREIF

aparat do powielania sprzedam tanio, Czajkowski, Masztalarska nr. 5a. dw 34 196

MASZYNE

do pisania, dobra, ładne pismo sprzedam, Czajkowski, Masztalarska 5a. dw 34 197

SPRZEDAŻ

dentystyczne, dobrze utrzymane narzędzia tanio. Adres wskazać Kurjer z dw 34 199.

48 zł

począwszy futrzane spody nowo sprzedaje Piepszyńska, Piekary 18, front. dw 34 114

PIRANY

tiulowe nowe sprzedam. Ratajczaka 11a, 3 wejście, II piętro, prawo. dw 34 323

DOM

w Bydgoszczy, posiadający parcele budowlane frontowe, około 4 mórg roli, nadającej się na założenie ogrodnictwa, budowę fabryki, blisko centrum korzystnie do nabycia. Of. Kurjer z dw 34 324.

SKRZYŃNIE

w różnych wielkościach na sprzedaż, F. Woźniak, Kramarska 16, dw 34 237

BEKIESZE

noszona sprzedam za 190 zł. Chemiczna pralnia, Piekary 1. dw 34 252

MIOD

czysto pszczoły w blaszanych konewczkach 5 kg. brutto 15 zł. 10 kg. brutto 28 zł wraz z opakowaniem i opłatą pocztową wysyła za zaliczką D. Hoch, Tarnopol, Rynek 13. dw 34 507

KANAPY

leżanki, kluby, materace, własny wyrób tanio za gotówkę i raty. Strzelecka 31, skład kanap. dw 34 423/3

MASZYNE

damska (Singer) za 75 zł sprzedam. Ławieński, Zgorawia 19, III. (Jeżyce). dw 34 336/7

SKRZYPCY

koncertowe spiesznie i tanio na sprzedaż. Piechocki, Kilińskiego 8, III p. dw 34 260/1

2 STOŁY

debowe rozkładane bardzo korzystnie na sprzedaż. Barisch, Łazarz, Adama Jęskiego 2. dw 34 222/3

MEBLE

tanio i na raty połącz. magazyn ul. Wrocławskiej 19. dw 33 406

DRZEWA

opalonego „szczapów” około 4 000 m³ sprzedam na dogodnych warunkach zapłaty po 5,50 za m³. Drzewo znajduje się 3 km od stacji kolejowej, 14 km od szosy, Łaskawe oferty do Kurj. z dw 34 330.

TYŁOWE

nakrycie, porcelanowy serwis, skunksowa mufa, kabał pluszowy trzewiki wysokie żółte nr. 37-38, walizki skórkowa sprzedam. — Chwaliszewo 5, I. prawo. dw 34 331

WOZEK

sportowy, używany, Dabrowskiego 41, II. Mielicki. jw 7069

RADJOAPARAT

6-lampowy „Neutrodyne”, szklane obudowanie, luksusowe wykonanie okazanie. Strzykowska, pl. Sapiżyńskiego 5, III. dw 34 398

SKŁAD

kolonialny z towarami, 2 pokoje i kuchnia sprzedam. Adres wskazać Kurjer z dw 34 339

SPRZEDAŻ

zwaraz 3 morgi ziemi, nadającej się pod budowę lub ogrodnictwo w dzielnicy miasta Poznania przy szosie, Zgłoszenia do Kurjera z dw 34 377

PIANINO

sprzedam. Kraszewskiego 4, II. prawo. dw 34 365

ROWER

gramofon i płaszcz sukienki dziewczęcy na 12 lat tanio sprzedam. Nadbrzeźna 2, I. prawo. dw 34 370

MAJATEK

blisko 700 mórg na sprzedaż za 120 000 zł. wpłaty 90 000. Zgłoszenia Kurjer z dw 34 376

2 1/2 MORGI

ziemi, 5 minut od tramwaju na przedmieściu pod budowę willi sprzedam zaraz. Oferty Kurjer z dw 33 906

KANAPY

fotele, stół mahoniowy sprzedam Romana Szymańskiego 1, parter, lewo, 7 wieczór. dw 34 401

ŚLICZNE

bntony sprzedam. Oferty Kurjer z dw 34 402

MAJATEK

(Pomorzanie) 320 mórg, w tem 160 pszennej, reszta tylniej ziemi, zabudowania nowe, dom 4 pokoje, kuchnia, z inwentarzami, stacja w miejscu, do miasta Grudziądz 5 km, spiesznie sprzedam. Cena 50 000 zł. wpłaty 30 000 zł. Nowak Poznań, Głogowska 112, tel. 62-80 dw 34 399

SKRZYDŁO

krótkie korzystnie do nabycia. — Wały Królowej Jadwigi 2a, ni- ski parter. dw 34 409

SKŁAD

kolonialny na sprzedaż. Górna Wilda 18. dw 34 410

RESTAURACJA

na sprzedaż. Górna Wilda 13. dw 34 411

FUTRO

samochodowe meble, kurtka ak- czońska damska, płaszcz flauszowy meble tanio sprzedam. Sakolowa 13 wysoki parter, lewo. dw 34 414

TANIO

na sprzedaż szafa, szafonierka, 2 łóżka żelazne białe, stoliki nocne i umywalki z lustrem. P. D. św. Marcina 42, suterena. dw 34 415

BRYLANTOWY

pierscionek, piękny ogień. Adres Kurjer z dw 34 419

FUTRA

meble, kurtka opasowy kombinezon sportowy 200, czarne, seaoły kombinezon 250, seaoły 295. Han- kiewicz, Wielkie Garbary 40, II. dw 33 128/9

KANAPY

leżanki, materace po wyjątkowo niskich cenach sprzedaje M. Ko- walski, zakład tapicerski, Woźna nr. 14, (dawniej Butelska). rw 257

MASZYNE

do pisania sprzedam. Gmurów- ska, Matejki 60. dw 34 264

SPRZEDAŻ

skład komisowy z mieszkaniem. Zgłosz. do Kurjera z dw 34 275.

INDIAN

Standard jednocyfrowy, czteroko- nny okazanie 700 zł sprzedam. Brzozowski, Działyskich 2, par- ter, lewo 2-4. dw 34 278

BERNARDYNA

psa rocznego, czystej rasy sprze- dam tanio. J. Świątkowski, Woj- ciechowa, pow. Jarocin. dw 34 284

WILLA

1 1/2 morgi ogrodu z stawem, w Chodzieży, gdzie sanatorium, la- zienki, jeziora, śliczna okolica, gimnazjum zaraz tanio na sprze- daż. Zgłoszenia Rekowski, skryt- ka pocztowa 12. dw 34 232

SKŁAD

porcelany, szkła i sprzętów ku- chennych z 5 pokojowym miesz- kaniem, w mieście około 12 000 mieszkańców jest z urządzeniem i towarami z powodu wyprowadzki zaraz na sprzedaż. Oferty upra- szam pod dw 34 285 do Kurjera Pozn.

WOZ

dla ogrodowego lub wożenia mle- ka sprzedam Kromczyński, Aleje Marcinkowskiego 5. dw 34 457/8

OKAZJA!

Ubranie frakowe i zakietowe (Ja- skółka), zupełnie nowe, na jedwa- biu z najlepszych materiałów. — Ulster jesienno-zimowy i 2 pary spodni kangara, w pasek, wszy- stko na średnią figurę bardzo ko- rzystnie na sprzedaż. W. Rele- wicz, pl. Wolności 17, skład. dw 34 450

SKÓRKI

futrzanne różne, lisy, obsady połącz. tanio. Wierzbiciele 13. dw 34 422

CZEŚCI

do rowerów maszyn do szycia gramofonów i wirówek stale na składzie. Skład rowerów „Ka- stor”, św. Marcina 55. nw 4108

MUNDUR

podoficerski prawie nowy tanio sprzedam. Zgłoszenia J. Nowak, pl. Sapiżyńskiego 4, parter, lewo. rw 252

MIOD

pszczoły, czysto świeży, tegorocz- ny, pochodzący z pasiek podol- skich wysyła w blaszankach brutto 3 kg. 10,80 zł. 5 kg. 15 zł. 10 kg. 28 zł wraz z opakowaniem i opła- tą pocztową za zaliczką. J. Wino- kur, Tarnopol, (Małopolska), Tar- nowskiego nr. 14. Jeśli towar nie odpowiada, przyjmuję z powrotem zwracając gotówkę. dw 34 504/5

DOM

z ładnym ogrodem owocowym, no- wym chlewem w Pniewach, ulica Ogrodowa 2 sprzedam. Zgłosze- nia Józefa Fiksy, Przybroda. dw 34 441

MAJĄTKI

350 mórg ziemi pszenno-buracz- nej, bonitacja 6,45, w tem 30 łak. dom 10 pokoi, budynki dobre, 13 koni, 6 żrebaków, 40 bydła, świni- nie, drób, martwy kompletny, — mleczarnia parowa, 4 km. od stacji. Cena 150 000 zł. wpłaty 100 tysięcy zł. oraz kilkadziesiąt majątków każdej wielkości, młynów, fabryk, kamienie połącz. Kwiatkowski, — Gniezno, Lecha 4, telefon 362. nw 2009

KUPNA

aptekę z obrotem miesięcznym 3-5 tysięcy zł. Zgłoszenia Sopoty Kraków, Starowińska 12. dw 32 711

KUPIE

złota moneta i wszelkie przedmioty złote po najwyższej cenie. — Chwilkowski, św. Marcina 40. dw 34 050/1

WYGODA

Jeżeli nie możesz wykupić z lom- bardu zastawionych rzeczy, nadj- się na św. Marcina nr. 9/10, skład jubilerski, a sprzedaż swój kwit lombardowy. Pw 2944-40.785

BRYLANTY

perły złoto i srebro kupuje, pla- ce najwyższe ceny Uwaga! Za brylanty wyżej karata prima pri- misimo płacę 2 000 zł i więcej za karat. B. Tarkowski, Poznań pl. Wolności 11 (pod filarami) Pw 2445-38.455

STARE SREBRO

złoto, brązy kryształowy porcelan- e, broń, monety, platery i inne kupuje Antykwarjat Braci Pióro Aleje Marcinkowskiego 28. Pw 2450-39.33

KAMIENICE

solidna, w pobliżu placu Wolno- ści kupie przy wpłacie 60 000 zł. Oferty do „Far”. Aleje Marcin- kowskiego 11 pod nr. 40.761. Pw 2932-40.761

POSZUKUJE

się kupna 2-letniej sarny. Oferty z podaniem ceny proszę nadesłać do Zarządu leśnego Bielownice p. Koniczyce, pow. Katowice (G. Sisk). dw 33 932

PIANINO

zepsute kupie. Oferty do Kurjera z dw 34 200.

KUPNA

lub dzierżawy domu z składem poszukuje zaraz lub później w mieście blisko Poznania wprost od właściciela. Przy kupnie 4 000 wpłaty. Oferty Kurj. z dw 34 288.

APARAT

fotograficzny 13x18, może być bez obiektywu, kupie. Oferty z poda- niem ceny do Kurjera z dw 34 389

KUPIE

mało używane ubranie ciemne, średnia figura i płaszcz dwustron- ny, zegarek, zegarek Omega, e- tui, mały budzik. Zgłosz. Kurjer z dw 34 235.

DOMEK

z ogródkiem i wolnym mieszka- niem do 3 000 zł w okolicy Pozna- nia kupie. Oferty Kurjer z dw 34 246

FUTRO

meskie i damskie kupie. Oferty proszę złożyć do Kurjera z dw 34 351

KUPIE

kilka tysięcy cegieł używanej w dobrym stanie. Zgłoszenia Kuri- z dw 34 378

PIANINO

lub fortepian kupie. Oferty z po- daniem ceny Kurjer z dw 34 412

POSZUKUJE

dobre prosperujące piekarni z mieszkaniem w Poznaniu. Zgło- szenia Zygmunt Nieman, Miło- sław, pow. Września. dw 34 449

KAMIENICE

trzy piętrowa, centrum. — czynsz miesięczny 370, cena 42 000 i prze- jęcie hipoteki 16 000 amortyzacji. Zgłoszenia Kurjer z dw 34 144

SPRZEDAŻ

dom dwupiętrowy z dobrze zapro- wadzonymi składowaniami, przy najruchliwej ulicy, blisko rynku, z 14 pokojowym mieszka- niem, Miasto powiatowe, w któ- rem wojsko, szkoła kadetów, gim- nazjum, seminarium nauczyciel- skie, szkoła wydziałowa. Cena 13 000 zł. Dom jest bez długu. Zgłoszenia Jan Sikorski, Rawicz, Rynek 16/17. dw 34 331

KAMIENICA

z dobrze zaprowadzonymi składow- mi blatów konfekcji meskiej, da- mskiej oraz towarów krótkich, w rynku na prowincji, istniejący przeszło 20 lat, — korzystnie na sprzedaż. — Zamiana lub dzierżawa nie wykluczone. Oferty Kurjer filia Stary Rynek nr 242

PIENIĄDZ

6 000 zł. Oferty Kurjer pod dw 33 762.

40-50 000 zł

pożyczki poszukuje na hipotekę na wieżak 1200 morgowy. Pro- cent podług umowy. Zgłosz. Kur- jer z dw 33 969.

MŁODSZY

rzutki meczowa za udział 2 000 zł pożyczki na odpow. procent na krótki przeciąg czasu, na rozsze- rzenie dobrze prosperującej, przed- siebiorstwa, obejmie zarazem sta- łą posadę. Fachowość zbierczna. Zgłoszenia Kurjer z dw 34 380

2-3 000 zł

poszukuje pożyczki na dobre za- prowadzone piekarnie i skład ko- lonialny. Zgłoszenia Kurjer z dw 34 454

8 000 zł

pożyczki poszukuje na majątek ca. 50 000 zł bez długu na rok. — Adres wskazać Kurjer z dw 34 451

DO WYNAJĘCIA

kuchnia w śródmieściu wskazać „Osada”. Rzeczypospolitej 9. dw 34 151

MIESZKANIA

2, 3, 4, 5, 6 pokoj

ZGUBY

ZGUBIŁEM
pierścione herbowy. Znalazcę
proszę o oddanie za wynagrodze-
niem Matejki 4. I pietro, lewo.
zdw 34 211

PSA

polowego można odebrać. Wal-
kowiak. Główna. Szkolna 4.
zdw 34 311

ZGUBIŁEM

w poniedziałek notafol z wykazem
osobistym na pl. Sapieżyński.
Oddać za wynagrodzeniem. K.
Salach. Kraszewskiego 15.
jw 7011

ROZMAITE

OBIADY

na czystym maśle, obficie, wydaje.
Ul. Słowackiego. Zgłoszenia do
Kurjera zdw 33 774

INTELEKTUALNA

osoba przymiemy za wynagrodze-
niem dziecko na wychowanie. —
Oferty Kurjer zdw 34 228.

TANIO

kapelusze filcowe i aksamitne po-
leca Salon Mód „Janiina”. Górna
Wilda 13. Przeróbki od 5 zł. Prze-
fasowanie filcu 3 zł. Wykonanie
pierwszorzędne. —
rw 246/7

ADMINISTRACJE

domu przymiemy technik wzamian
za mieszkanie. Oferty do Kurjera
zdw 34 339.

SKRZYDŁO

„Irmiera”. w dobrym stanie (Po-
lskier). z braku miejsca zamie-
nie na dobre pianino lub sprze-
dam. Adres Kurjer zdw 34 359

KOLDRY

nowe sztywne, stare przerabiam po
niskiej cenie. Plac Sapieżyński 2a.
I pietro. —
rw 238

APARAT

dobry, fotograficzny 9x12 mam.
Zamienię na 6x9 lub mniejszy. —
Przeznacza 1a. II. prawo. —
rw 254

PANIE

przerabiam kapelusze według naj-
nowszych żądań, także tania na
składzie. Mistrzynie stroju. Wro-
niańska 24. II. —
zdw 34 336/7

OŻENKI

LESNICZY

państw. z średnim wykształce-
niem, dobrze sytuowany, komple-
tnie zagospodarzony i urzędowy
poszukuje towarzyszy życia. Pa-
nie lat 20—30, poważnie myślące,
miej powściągliwość, inteligenc-
ję, muzykalność (warunek), posia-
dające szlachetne zalety serca,
któreby na skromnym i szcze-
śliwym życiu małżeńskim za-
leżało (małżatek obojętny) zechcia-
ł nadeśłać zgłosz. wraz z foto-
grafia. która się zwraca do
Kurjera Pozn. pod zdw 33 629.

KAWALER

w średnim wieku, o zdrowych po-
glądach, szuka z braku znajomo-
ści pannę lub wdowę, religijną,
gospodarną, w wieku 25—35 lat,
posiadającą ewent. restaurację
lub t. p. Fotografia pożądana,
która się zwraca. Cel matrymo-
nialny. Dyskrekcja zapewniona. —
Zgłosz. Kurjer zdw 34 230.

DLA

mej siostry, wdowy, nauczycielki,
lat 26, kompletne urządzenie i go-
tówka szukam znajomości pana
tylko naukowca. Cel matrymo-
nialny. Tajemnica honorowo za-
bezpieczona. Oferty z fotografią
do Kurjera Pozn. jw 7066

MROWKA

Piotr. biuro kojarzenia małżeństw
Poznań. Piekary 18. front I. ptr.
wielki wybór w kandydatkach z
gotówką 5—450 000, majątkami
ziemskimi, młynami parowymi,
przedsiębiorstwami wszelk. branż,
oraz realnościami. Godziny od
9—7 wieczorem, także w niedzie-
le. —
zdw 34 335

NAUKA

M-me DYGAŁ-ZAKRZEWSKA
Parisienné diplômée a repris ses
leçons après les vacances. (Pré-
paration au baccalauréat) s'adres-
ser Ogródowa 12 — au fond de
la cour 2 étage à droite — de 2 à 4
zdw 32 647

PRYWATNIE

udzielam stenografii polskiej i
niemieckiej. Knafliewska, Kanta-
ka 1. —
zdw 33 895

LEKCYJ

francuskiego u pani od godz. 15
do 16 na Łazarza poszukuje. —
Oferty Kurjer zdw 33 905.

UDZIELAM

lekcyj muzyki (skrzypiec), rachun-
kowości kupieckiej, księgowości
(kupieckiej i bankowej), korespon-
dencji (polskiej i niemieckiej). Je-
zyka polskiego i niemieckiego, ka-
ligrafii w sposób ułatwiający i na
podstawie dziesiętności praktyki w
wynikach zapewniony. Zgłosze-
nia Kurjer zdw 34 205.

MŁODY

człowiek poszukuje lekcyj angiel-
skiego, o ile możliwość akcent ame-
rykański. Zgl. Kurj. zdw 34 301.

UDZIELE

pomocy w lekcjach szkolnych wła-
śnie do II klasy. Oferty Kurjer
zdw 34 310.

DWIE

studentki udziela lekcyj po 2 zł
w zakresie szkół średnich. Specj.:
francuski, fizyka, matematyka.
Zgłosz. Kurjer zdw 34 318.

ANGIELKA

rodowita udziela lekcyj w domu
i poza domem. Ceny umiarkowa-
ne. Zgl. Kurjer zdw 34 320.

KURSY

stenografii, pisanie na maszy-
nach wszelkich systemów dla po-
czynających i uzupełniających.
Po ukończeniu świadectwo Szko-
ła św. Marcin 68. dom ogrodowy.
zdw 34 357/8

STUDENT

mat. szuka pokoju (śródmieście).
za udzielenie korepetycji. Zgłosz.
Kurjer zdw 34 362

UDZIELAM

lekcyj robót ręcznych, włóczę-
wych, filet itd. Zofia Szymkowi-
kówna, Aleje Marcinkowskiego 25.
zdw 34 390

STUDENT

filozofii udzieli korepetycji. Ła-
skawe zgłoszenia Kurj. zdw 34 424

NIEMIECKIEGO

gruntownie udziela młody nau-
czyciel. Oferty Kurjer zdw 34 455

POLROZCZNE

kursy handlowe rozpoczynają się
15 października w lokalach szkol-
nych w śródmieściu. Absolwenci
otrzymują zaraz po ukończeniu
kursu posadę. Opłata 15 zł. Wpi-
sy od 2—4 w kancelarii przy ul.
Fabrycznej 35 a. —
zdw 34 427

MUZYKA

KTO

udzieli lekcyj gry na wiolonczeli,
najchętniej w domu na Łazarzu?
Oferty Kurjer zdw 33 364.

UDZIELAM

lekcyj muzyki. Specjalność:
skrzypce, mandolina, gitara, traba-
ka, Śniadeckich 11. III.
zdw 34 233

KTO

udzieli panience lekcyj skrzypiec?
Łaskawe zgłoszenia do Kurjera
zdw 34 289.

PIANISTKA

z studiami zagranicznymi udziela
lekcyj gry fortepianowej. Zgłosze-
nia od 5—7. Strzałowa 7. II. pr.
rw 249

SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów w tej ru-
bryce obliczamy po jednej trzeciej
cenie drobnych.

POSZUKUJE

zaraz posady jako kucharka, sin-
żaca, z dobrymi świadectwami. —
Oferty Kurjer zdw 33 924.

KRAWCOWA

wykonuje tanio wszelkie repara-
cje poza domem. Oferty Kurjer
zdw 34 255.

SIŁA

biurowa z szkoła handlową, kilka-
letnia praktyka, biegła w kores-
pondencji niemiecko-polskiej, pi-
sanie maszyną, niemieckiej steno-
grafii i księgowości, poszukuje
posady. — Rabiegowa, Krasze-
wskiego 3. —
zdw 34 263

2 POKOJOWE

poszukują posady, najchętniej do
hotelu, pensjonatu. Miejscowość
obojętna. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 34 268.

ROBIE

nowe pończochy, także nadrabiam
Adres Kurjer zdw 34 236.

DZIEWCZYNA

z dobrem gotowaniem, lubiąca
dzieci, posiadająca dobre świadec-
twa poszukuje posady od 15. 10.
lub 1. 11. Łask. oferty Kurjer
zdw 34 270

PANIEŃKA

z ukończoną szkołą wydziałową
poszukuje posady jako elewki
biurowa w jakimkolwiek przed-
siębiorstwie od 15. 10. lub 1. 11.
Zgłoszenia Kurjer Poznański pod
zdw 34 271.

ZAWODOWY

poszukuje kupiecki zajmie się za-
rządzeniem lub podrózkami na
okupie artykuły, branża obojęt-
na. Zgłoszenia do Kurj. Pozn.
zdw 34 273.

KUCHARZ

starszy, warszawiak, który pra-
cował w pierwszorzędnym hote-
lu i domach prywatnych przy-
mie posadę zaraz. Oferty Kurjer
zdw 34 279.

300 zł

kaucji (na książkę) stawia sumien-
ny robotnik za jakakolwiek posa-
dę. Oferty Oredówny zdw 34 283.

HAFCIARKA

poszukuje jakiegokolwiek bądź po-
sady. Oferty do Kurjera Pozn.
zdw 34 291.

DZIEWCZYNA

wiejska z dobrymi świadectwami
poszukuje stałej posady do wszy-
stkiego z gotowaniem tylko w le-
pszym domu. Oferty Kurjer
zdw 34 344

PIELEGNIARKA

z kilkoletnią praktyką poszukuje
posady do jednego lub dwojga
dzieci zaraz lub później. Łaskawe
zgłoszenia Kurjer zdw 34 340

DZIELNA

ekspedientka z branży meźniczej
poszukuje posady. Oferty Kurj.
zdw 34 355

CHŁOPIEC

17-letni z dobrej rodziny poszu-
kuje jakiegokolwiek bądź zajęcia. —
Zgłoszenia Kurjer zdw 34 350

KUCHARKA

samozielną z dobrymi świadec-
twami, sumienną, pracowitą szu-
ka posady, najchętniej do samot-
nego pana. Oferty Kurjer
zdw 34 349

FRANCAISE

bien recommandée cherche place
écrite au Kurjer zdw 34 258

KUPIEC

z 18-letnią praktyką poszukuje po-
sady ewtl. jako korespondent lub
magazyner. Zgłoszenia Kurjer
zdw 34 352

KUSNIERKA

krawcowa, z długoletnią prakty-
ką w Berlinie, znająca pierwszo-
rzędne fasonowanie płaszczów ka-
rakulowych, sełowych i kolnier-
zy poleca się poza dom. Oferty
Kurjer zdw 34 363

POSZUKUJE

stanowiska inkasenta lub woźne-
go w większym przedsiębiorstwie
stawiam kaucję 1—2 000 zł. Zgło-
szenia Kurjer, filia Stary Rynek
rw 241

DZIEWCZYNA

wiejska, czysta, pracowita, wier-
na, sumienna, z doświadczeniem
i dobrymi świadectwami do
wszelkich prac domowych poszu-
kuje miejsca od 15. Oferty Kurj.
jw 7067

SŁUŻACA

uczciwa, pracowita, obcznana z
wszelką pracą domową poszukuje
posady od 15. 10. Łaskawe zgło-
szenia Kurjer zdw 34 384

SŁUŻACA

uczciwa, potrzebna, możliwie za-
raz. Górna Wilda 53. I. prawo.
zdw 34 367

BIUROWA

pisząca biegle na maszynie poszu-
kuje zajęcia po południowym
Zgłoszenia do Kurjera zdw 34 408

STENOTYPISTKA

z długoletnią praktyką bankową,
znająca wszelkie prace biurowe
przymiemy zaraz posadę. Zgłosze-
nia Kurjer zdw 34 016

WYDOSKONALONA

krawcowni szwy tanio płaszcz.
kostiumy, futra (referencje). —
Zgłoszenia Kurjer zdw 34 406

KORRESPONDENT

polsko-niemiecki, lat 27, rutyno-
wany, zdolny handlowiec poszu-
kuje posady ewtl. jako podróźnia-
cy. Oferty Kurjer zdw 34 420

KRAWCOWA

wykonuje płaszcze, suknie, kostju-
my, poleca się w domu. Szama-
rzewskiego 14. III. lewo.
zdw 34 425

BYŁY

egzaminowany, nieletni urzęd-
nik kolejowy z 5-letnią praktyką,
obecnie zwolniony z wojska po
wypełnieniu obowiązków służby
poszukuje posady biurowego, ma-
gazynera i t. p. Łaskawe zgło-
szenia Kurjer zdw 34 456

SZOFER

poszukuje posady zaraz lub póź-
niej. Łaskawe zgłoszenia Kurjer
zdw 34 429

KSIĄŻKOWY

bilansista, korespondent polsko-
niemiecki poszukuje posady. —
Oferty Kurjer zdw 34 438

DZIEWCZYNA

młoda, nawszkół uczciwa poszu-
kuje posady do dzieci i wszelkich
prac. Oferty Kurjer zdw 34 439

PANIEŃKA

z porządnej rodziny poszukuje po-
sady jako niannia do dzieci w Po-
znańskim lub na Pomorzu od
15. 10. Oferty Kurjer zdw 34 305.

ELEKTROMONTER

z dobrymi świadectwami szuka
pracy. Zgłoszenia do Kurjera Po-
znańskiego zdw 34 511

GOSPODYN

kucharka pierwszorzędną i poko-
jową z dobrą obsługą poszukują
posady od 15. 10. Zgłosz. Kurjer
zdw 33 607.

KSIĄŻKOWA

samozielną, z dłuższą praktyką,
poszukuje posady. Oferty Kurjer
zdw 34 231.

WDOWA

lat 25, z 5-letnim chłopcem poszu-
kuje posady jako gospodyni. Oko-
lica obojętna. Oferty do Kurjera
zdw 34 216.

SŁUŻACA

wiejska poszukuje posady do
wszelkiej pracy domowej zaraz
lub 15. 10. Oferty Kurjer pod
zdw 34 224.

PANIEŃKA

z lepszej rodziny poszukuje posa-
dę zaraz lub 15. 10. do wszystkie-
go lub do dzieci z syciem. Oferty
Kurjer zdw 34 194.

BUFETOWA

poszukuje posady lub bufetu na
własny rachunek. Zgłoszenia do
Kurjera zdw 34 201.

SIEROTA

poszukuje posady do wszystkiego
od 15. 10. Oferty Kurj. zdw 34 208

ROLNIK

żonaty bezdzietny, pracował samo-
dzielnie na 70 morgowym gospo-
darstwie, poszukuje posady jako
samozielną ewent. pod dyspozy-
cję. Zona zajmie się gospodar-
stwem domowym. Zgłoszenia W.
Piszczyk. Kiszewo, pow. oborn-
ski. —
zdw 34 208

FRYZJERKA

mebla, również strzyże panie, do-
bra siła z początkami odnawiaci
poszukuje posady w Poznaniu —
Zgłoszenia Maria Bednarz. Łódź.
Przejazd 69. —
zdw 34 506

DLA

syna mego z ukończoną szkołą
handlową poszuk. miejsca nauki
w drogerji. Zgłoszenia do Kurje-
ra Poznańskiego zdw 34 306

MŁODZIEŃCIE

z ukończoną miejską szkołą han-
dlową i 4 kl. gimnazjum poszuku-
je posady. Zgl. Kurj. zdw 34 309.

SYN

uczciwych rodziców, z prowincji
pragnie się wyuczyć rzeźnicztwa
tylko w Poznaniu. Oferty Kurjer
zdw 34 315.

1 000

kaucji złoży rutynowany blawat-
nik za udzielenie posady kierow-
nika, ekspedienta lub podróźnia-
cego. Zgłoszenia do Kurjera pod
zdw 34 316.

GOSPODYNIE

kucharki, pokojowej, dziewczyny
do wszelkiej pracy poleca konce-
sjonowaną pośredniczką posad W.
Puszowa, św. Marcin 16/17.
zdw 34 322

MASZYNISTKA

poszukuje pracy na godziny. Wy-
magania skromne. — Kurjer
zdw 34 328.

BONA

freblanka, dobrze polecona szuka
posady. Zna także szycie. Zgłosz.
Kurjer zdw 34 239.

HANDLOWIEC

korespondent polsko-niemiecki,
znający dokładnie ekspedycję
przymiemy zaraz posadę. Zgłosz Kurjer
zdw 33 733.

15 LEKCYJ

kurs koronek klockowych. Młyń-
ska 3. III. prawo. —
zdw 34 180

PANNA

z dobrej rodziny, obecnie w miej-
scu, poszukuje posady wyreczy-
cielki, ewent. samodzielnej go-
spodyni. Łask. zgłoszenia Kurjer
zdw 34 004.

KSIĄŻKOWA

kasjerka znajduje się w krytycz-
nym położeniu poszukuje jakiej-
kolwiek posady biurowej. Zgłosz
Kurjer zdw 14 934

GOSPODYN

kucharka, w średnim wieku, z do-
brymi świadectwami poszukuje
posady zaraz na probostwo lub
małatek. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 33 335.

Z KAUCJĄ

500 zł szofer-susary poszukuje
posady zaraz lub od 15. 10. Zgło-
szenia Walenty Lewandowski.
Górna Wilda 52. —
zdw 33 544

BIURALISTKA

maszynistka, dzielna poszukuje
natychmiast zajęcia. Zgłoszenia
Kurjer zdw 33 623.

INTELEKTUALNA

panna, sierota, z średnim wy-
kształceniem, pięcioletnią prakty-
ką nauczycielską, prosi o jaką-
kolwiek posadę. Łaskawe oferty
Kurjer zdw 33 667.

MŁODZIEŃCIE

poważny i uczciwy, lat 23, szuka
miejsca w pałacu, restauracji lub
t. p. gdzie mógłby się wyuczyć na
służącego. Adres wskaże Kurjer
zdw 33 645

SZOFER

kawaler, trzeźwy i sumienny po-
szukuje posady od 1